WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 182. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ВЕРЕСНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 23, 1958 No. 182. VOL. LXV.

У ВАШИНГТОНІ ПОЧИНАЮТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЗДА І БРИТАНІЄЮ В СПРАВІ ОБОРОНИ

Вашингтон. — В понеділок дня 22-го вересня ц. р., представники американського і британського урядів почали у Вашингтоні наради над спільними проблемами оборони, передусім у зв'язку із подіями на Серредньому і на Далекому Сході. Переговори веде з британського боку міністер оборони Великої Британії — Дункан Сандис і від ЗДА секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой, і відбуваються вони у приміщеннях Пентаґону. Сандис конферуватиме крім того з державним секретарем ЗДА Джаном Фостером Доллесом та з іншими членами американського уряду і відвідає також президента Айзенгатера в Білому Домі. Зустріч керівників оборонних ресортів ЗДА і Великої Британії була запляноване вже давно і наради мали стосуватися тільки загальних проблем оборони. Справу Середнього Сходу, як теж і далекосхіднього конфлікту введено на порядок дня щойно тепер. У політичних колах думають, що під час зустрічі Сандиса з МекЕлросм будуть обговорені теж і справи зв'язані з переговорами, які ведуться між ЗДА і комун. Китаєм у Варшаві, темою яких є не тільки квімойська криза, але теж і видвигнена знову комуністами справа британської окупації в Гонґ Конґу. Водночас із цим сподіваються, що започатковані у Пентаґоні переговори будуть завершені виданням комунікату, в якому і ЗДА і Велика Британія засудять спроби стосування комуністами сили для осягнення такого чи іншого вирішення в районі Формози чи на Середньому Сході. Велика Британія буде мабуть обстоювати встановлення перемир'я в області Квімою, як першого кроку для замирення в справі Формози. З другого боку, якщо йде про Середній Схід, то Велика Британія мала б домагатися американської згоди на дальше втримування британських збройних сил у Йорданії, навіть і тоді, якщо б ЗДА мали вивести всі свої війська з Ливану. У британській делеґації, що прибула до Вашинґтону, беруть ще участь крім Сандиса, постійний секретар міністра оборони Ричард Повелл, шеф комісії дослідів оборонної політики Фредерік Бруидретт, шеф штабу британських летунських сил маршал Джофрі Титтл і шеф штабу оборони ген. Родерик МекЛовд.

ЗДА поборюватимуть економічну офензиву СССР

Вашинґтон. — Уряд підготовляє плян, щоб більйоновою програмою довгореченцевих позичок недорозвиненим державам поборютати економічну офензиву совєтського бльоку. Згідно з цим пляном президент Айзенгавер мав би в січні 1959 року рекомендувати новому Конґресові дозволити Позичковому Фондові для Розвитку діставати гроші з державної скарбниці впродовж найближчих сімох років. Фахівці заявляють, що уряд мусітиме переконати Конґрес в тому, що конче треба протидіяти совєтському змаганню економічно зв'язати недорозвинені держави з комуністичним світом. Досі ще не є відомо, якої суми буде вимагати уряд на ці позички, що мали б бути довгореченцеві, тільки загально передбачається, що це мали б бути „численні більйони" долярів. Найкраще можна зрозуміти пляни уряду з зізнань підсекретаря державного департаменту для економічних справ, Даґлеса Діллона на Сенатській Комісії Закордонних Справ. Діллон домагався, що для успішности діяльности Позичкового Фонду для Розвитку треба б приділити тому фондові впродовж п'ятьох або й сімох років річно принаймні по одному більйонові долярів. Цей Позичковий Фонд для Розвитку створено ухвалою Конґресу в 1957 році в рамах Адміністрації Міжнародної Співпраці. Позички можна буде сплачувати в місцевих валютах. В урядових колах від довшого часу говорять про „Плян Діллона", але аж недавно почали думати про те, щоб Конґрес призначив гроші і дав повновласті видавати позички в долярах тим країнам, які мають недорозвинену економіку. Гадають, що державний секретар Джан Фостер Доллес недавно натякав на цей Позичковий Фонд у своїй промові в Об'єднаних Націях. „Пропонуємо, казав Доллес, щоб інші держави 1959 рік призначили на цю ціль", — це значить на економічний розвиток світу, бо ЗДА „будуть здійснювати свою фінансову програму в цій справі" дуже енергійно.

ПОМЕР МИКОЛА ГАЙДУК, ПРЕДСІДНИК 82 ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Ню Александрія, Па. — (Я. Н.) 14 вересня 1958 р. помер тут на 69-му році життя бл. п. Микола Гайдук, предсідник 82-го Відділу УНСоюзу. Покійний народився 2-го березня 1890 р. в селі Головецьке, старосамбірського повіту й від 1921 року був членом УНСоюзу та його діяльним урядовцем. Раніше працював в копальнях Пенсилвенії, в останніх роках був вже на заслуженім відпочинку. Залишив по собі дружину Марту, яка також походить з Головецька, доньку Стелу зам. Наливанко та синів Івана, Дмитра, Михайла й Миколу мол.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ ПРИЯТЕЛІВ АБН

ПРЕДСТАВНИКИ БАГАТЬОХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП МАНІФЕСТУВАЛИ СВОЮ РІШУЧІСТЬ І СОЛІДАРНІСТЬ У БОРОТЬБІ ПРОТИ КОМУНО-МОСКОВСЬКОЇ ЗАГРОЗИ

Ню Йорк. — Московський большевизм, його народовбивча політика у відношенні до багатьох поневолених ним націй Европи і Азії та його смертельна загроза для всього вільного світу були головним предметом і темою нарад та багатьох виступів на другому з черги конґресі Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів, що відбувся тут впродовж минулої суботи і неділі, 20 і 21 вересня, в готелі Ню Йоркер. В конґресі, згідно з твердженням „Ню Йорк Таймс-у", що вислав на цей конґрес свого кореспондента і приділив йому відповідну увагу у недільному виданні, взяли участь представники американських груп сімнадцяти національних походжень. Під час конґресу виступив з доповіддю про можливості національних революцій за залізною заслоною голова АБН, п. Ярослав Стецько. Програмову доповідь Американських Приятелів АБН виголосив д-р Нестор Процик з Бофало, обраний опісля на голову тієї організації. З доповіддю про „Американський політичний реалізм та російську імперію" виступив відомий знавець східньоевропейських проблем та приятель визвольних змагань українського й інших поневолених народів, колишній член урядової Комісії для Переміщених Осіб, Едвард О'Коннор. У рямках конґресу відбувся в суботу ввечорі бенкет, на якому з промовами виступали постійний представник вільного Китаю в ОН д-р Тінґфу Ф. Тсіянґ, корейський амбасадор у Вашинґтоні д-р Ю Чанґ Янґ, в'єтнамка п-ні Трау Ван Чоунґ, що є спостерігачем своєї країни при ОН, голова УККомітету проф. Лев Добрянський, канадійська радіова коментаторка п-ні Едіт Гайдер та інші. Проводив бенкетом п. Йосип Лисогір, заступник головного предсідника УНСоюзу та віце-президент УККомітету, а вступне слово виголосив дотеперішній голова Американських Приятелів АБН, д-р Т. Крупа.. Публіка багатьох національних походжень ущерть заповнила залю, що могла помістити 444 особи. На закінчення конґресу, крім вибору нової управи з д-ром Н. Процином на чолі, схвалено відповідні резолюції.

Москва промовчує долю 11 летунів ЗДА

Москва. — В минулу п'ятницю Совєти заперечили, наче б вони збили були американський літак, який — за совєтським твердженням — розбився на совєтській території недалеко турецького кордону 2 вересня ц. р. Совєти заявили, що шість з летунів, які згинули, вони передадуть американським властям, але не кажуть, коли і як. Також вони не відповіли на виразний запит ЗДА, що сталося з дальшими 11 членами залоги літака, ані теж не дали згоди, щоб представник ЗДА виїхав на місце катастрофи.

Кошти прожитку по раз перший зменшилися впродовж двох років

Вашингтон. — Статистичне бюро департаменту праці повідомляє, що індекс цін в місяці серпні по раз перший зменшився від двох років і становив 123.7 відсотка в порівнянні з пересічними цінами 1947-1949 рр., це значить, що він ще є і надалі більший на 23.7 відсотка. Це перше зменшення є доволі мале, бо виносить тільки 0.2 відсотка. Індекс цін рік тому виносив 121.0, в два роки тому — 116.8 відсотка. Зменшення цін коштів прожитку спричинило головним чином подишевлення харчів (свіжих овочів і городини). Статистичний комісар Івен Клеґ сказав, що вдалося припинити інфляційну, дворічну тенденцію, і тепер можна сподіватися кількамісячної стабільности цін в найближчих кількох місяцях. Це вже третя інфляція після другої світової війни, і вона почалася в зимі 1956 року, коли індекс стояв на 114.6 Якщо були б не подешевшали харчі, то індекс цін в серпні ц. р. був би збільшився, бо подорожчали майже всі інші товари щоденного вжитку.

ТЕПЕРІШНЯ УКРАЇНА ТЕМОЮ ВИСОКОШКІЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СУСТА

Союзівка, Кергонксон, Н. И. — Україна після другої світової війни була темою Третьої Літньої Високошкільної Конференції СУСТА (Союзу Українських Студентських Товариств Америки), що відбулася вже вдруге на цій оселі УНСоюзу в днях 19, 20 і 21 вересня ц. р., і в якій взяло участь понад 140 студентів і гостей з різних осередків східніх стейтів ЗДА. В Конференції були репрезентовані студентські громади і клюби з Ню Йорку, Нюарку, Филаделфії, Балтимору, Трентону, Сиракюз, і Гартфорду. Відкриття конференції, що його довершив президент СУСТА Зенон Кравець, відбулося в п'ятницю 19 вересня ц. р.., увечері, було присвячене відзначенню 50-річчя організованого студентського життя й основну доповідь на цю тему виголосив гол. секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох. Після доповіді із спогадами до історії студентського життя в минулому виступали ред. Б. Кравців, проф. М. Чубатий, інж. С. Маланюк та ред. А. Драган.

В науковій сесії конференції, що відбулася в суботу 20 вересня виступили з доповідями ред. А. Драган, який говорив про актуальні завдання українців, зокрема студентів в Америці у відношенні до України, ред. Б. Кравців про сучасну наймолодшу генерацію поетів з України — студентів Київського, Львівського і Черновецького університетів, інж. Є. Маланюк про актуальний стан на літературномовному відтинку, проф. М. Чубатий про стан українознавчих наук, проф. О. Андрушків про стан математичнотехнічних наук в Україні і проф. Лев Шанковський про спротив України Москві в усіх ділянках життя — політичній, економічній, релігійній і культурній. Доповіді були супроводжені численними запитами з боку студентської авдиторії і доповнювані дискутантами. Конференція закінчилася о дев'ятій годині вечора і після того відбулася ще вечірка, зорганізована Студентською Громадою з Нюарку, під проводом студентки Ірини Стецьків і танкова забава. Третя частина конференції, що відбулася в неділю після богослужень, була присвячена організаційним справам і на її програму склалися: доповідь президента СУСТА Зенона Кравця, звідомлення управ студентських громад і клюбів, доповідь президента Фонду Катедри Українознавства інж. С. Хемича і дискусія. Проводила конференцією ділова президія в складі: Зенон Кравець, Михайло Поштар, Константин Савчук, Марта Доберчак і Микола Голінатий.

ЗДА знову скріпили військову силу на Формозі

Тайпей. — З'єдинені Держави швидким темпом скріплюють військову силу на Формозі (Тайвані) та в її протоці. До ракет типу „Матадор", які вже знаходяться на Формозі та які мають засяг півтори тисячі миль, додано ракети типу „Найк-Геркул" і „Шарк". Сьомій фльоті додано літаки із суперсонічною швидкістю. Крім цього, переведено уніфікацію військового командування. Віце-адмірал Роланд Смут став головним командантом збройних сил в обширі протоки Формози. Американському командуванню на Формозі, що мало адміністраційні функції, передано стратегічні компетенції. У минулу неділю відбулись на Формозі наради найвищих американських військовиків з обширу Тихого океану. Прибули туди головний командант збройних сил на Тихому океані адмірал Гаррі Д. Фелт, командант тихо-океанського летунства ген. Лоренс Кютер, командант з обширу Формози віце-адмірал Роланд Смут, командант Сьомої Фльоти віце-адмірал Воллес Біклі, шеф американського летунства на Філіппінах ген. Томас Мурман і інші. З американських баз в Японії і Філіппін перекинено на Формозу в найбільшому поспіху різних військових фахівців та перенесено туди різних старшин. Внаслідку різних військових реформ, зламано комуно-китайську бльокаду Квімою. Вже восьмий день підряд перевезено на Квімой і виванважено амуніцію і харчі.

Альжирські націоналісти проголосили уряд незалежного Альжиру

Каїро. — Альжирські політичні еміґранти проголосили в Каїро в минулу суботу 20 ц. м. тимчасовий уряд самостійного Альжиру, в якому від чотирьох років триває партизансько-революційна війна проти французької адміністрації. Прем'єром став Ферґат Аббас, а міністром для північно-африканських справ Абдельхамід Мехрі. Віце-прем'єром та міністром військових справ став 36-річний Белькацем Крім з титулом „генерала", фактичний керівник повстанської боротьби. Оприлюднено прізвища 16 членів революційного уряду, але 5 із них перебувають тепер у в'язниці у Франції. Об'єднана Арабська Республіка, Ємен, Ірак, Лібія, Тунісія і Марокко негайно визнали новий підпільний альжирський уряд. Правда, Марокко і Тунісія заявили бажання надалі зберігати добрі взаємини з Францією. Проголошення альжирського підпільного уряду загострює французько-альжирські взаємини й утруднює порозуміння і тому екстремісти по обох сторонах привітали цю подію. Альжирський уряд старається дістати формальне визнання від якнайбільшого числа держав. Совєтський бльок і просовєтські невтральні країни напевне визнають його. Французька преса легковажить цю подію.

Об'єднані Нації відклали знову на рік справу членства ком. Китаю

Об'єднані Нації. — Головна Комісія Об'єднаних Націй відкинула внесення Індії, щоб на теперішній сесії Генеральної Асамблеї прийняти до Об'єднаних Націй комуністичний Китай та виключити з них вільний Китай. Сталося це в голосуванні над американським внесенням, яке пропонувало відкласти взагалі це питання до наступної Генеральної Асамблеї, за рік. „За" американським внеском голосувало 12 держав — ЗДА і їх західні та південно-американські союзники, вільний Китай, Японія, Ливан і Пакістан, — „проти" було 7 голосів совєтського бльоку плюс Індія, Цейльон, Індонезія і Непаль, а Греція і Мексик стрималися. Речником Індії був її військовий міністер, відомий совєтофіл Крішма Менон. Совєти і їх поплентачі арґументували, що комуністичний режим виконує фактичну владу на цілому китайському суходолі, що китайський „нарід" визнає ту владу та що тільки комуністи управнені репрезентувати Китай, а вільний Китай — це „збанкрутована кліка Чіянґ Кай-шека", який крім американської підтримки, нічого собою не являє. Зате противники індійського внесення доказували, що комуно-китайський режим не є „миролюбним", як цього вимагає чартер Об'єднаних Націй і тому не виконує головної передумови, щоб стати членом Об'єднаних Націй.

НА „ШМАТКУ УКРАЇНИ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗЕМЛІ"

„Шматком України на вільній американській землі" названо, як відомо, Союзівку, оселю Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля містечка Кергонксон, на яку недавно вилаялись большевики в журналі „Жовтень". Ця фотознімка, на якій видно частину учасників недавніх курсів українознавства, є дальшим виправданням тієї назви. Між цими курсантами є вже діти народжених в Америці українських батьків, а своє одушевлення українською культурою вони виявили і наполегливим навчанням гри на бандурах, що їх сами собі змайстрували під проводом свого інструктора п. Мирослава Дяковського (у першому ряді посередині). Фото зроблене біля пам'ятника Шевченка, на якому виписані слова Поета: „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь".

ЗДА ВІДІСЛАЛИ НАЗАД ХРУЩОВУ ЙОГО НОТУ

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОЯВУ „БІЛОЇ КНИГИ" ПРО КРИЗУ У ПРОТОЦІ ФОРМОЗИ. — МОСКВА ПОЯСНЮЄ СТАНОВИЩЕ АМЕРИКИ „НЕБАЖАННЯМ СЛУХАТИ ГОЛОСУ РОЗУМУ"

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер не прийняв останньої ноти Хрущова з минулої суботи 20 ц. м. і американський шарже д'аффер у Москві відвіз її назад до совєтського міністерства закордонних справ в минулу суботу 20 ц. м. Совєтський уряд у повідомленні з 21-го вересня пояснює поличник, що його дістав від Америки, яка не прийняла взагалі ноти Хрущова, „небажанням Америки слухати голосу розуму". За офіційним комунікатом ТАСС-а — З'єдинені Держави „не хочуть мирного полагодження проблеми Тайвану". Однак — заповідає цей комунікат — „совєтський уряд продовжуватиме говорити правду, незалежно від того чи вона подобається тим, політика яких постійно створює запальний стан поважних міжнародних конфліктів". Совєтський комунікат таврує „побрязкування зброєю", що його ніби робить Америка, представляючи найбільших аґресорів і імперіялістів в новітній історії, СССР і комуністичний Китай, як „миролюбні країни". — У двох коротких комунікатах з останньої неділі з Білого Дому пояснено, що совєтська нота „не до прийняття", бо вона „повна фальшивих оскаржень", „вживає образливої і непоміркованої мови", „запускається в персональні звороти" та „вміщає недопускальні погрози". Офіційне американське повідомлення називає того останнього листа-ноту Хрущова „ґротесковим і небезпечним". Совєтська нота знову вимагає, щоб американські збройні сили залишили Формозу (Тайван) і води Далекого Сходу та водночас погрожує, що комуністичний Китай з допомогою Совєтського Союзу „викине" американців. Американський комунікат висловлює жаль, що Хрущов, замість впливати в поміркованому дусі на китайських комуністів, такими своїми виступами, як ця остання нота, утруднює ведення переговорів на амбасадорському рівні в Варшаві. З оприлюдненого водночас в американській пресі повного тексту совєтської ноти, яка формально є відповіддю на ноту Айзенгавера з 12 ц. м., виходить, що Хрущов м. і. говорив про надії, що їх ніби „совєтський нарід" зв'язував з особою Айзенгавера, коли він став був президентом ЗДА, та що ті надії виявились марні, коли Президент повів політику, що її поручає державний секретар Доллес. Зрештою, нова совєтська нота знову повторяє старі твердження про фікційну політичну вартість Чіянґ Кай-шека, про повну солідарність СССР з комуністичним Китаєм і про те, що Совєти вважатимуть кожну атаку проти комуністичного Китаю за атаку проти себе. Однак цим разом тон і стиль совєтської ноти зовсім розперезані, позбавлені всякої дипломатичної куртуазії та повні грубих погроз „викиненням" і „знищенням". — В минулу неділю 21 вересня ц. р. президент Айзенгавер конферував з англійським міністром закордонних справ Селвином Ллойдом і амбасадором Англії Геролдом Каччією, після чого заявлено, що державний департамент небавком оприлюднить широку заяву, щось у роді „Білої книги" про кризу у протоці Формози.

ЗДА передадуть конфлікт у протоці Формози на форум ОН

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави рішені передати справу конфлікту з комуністичним Китаєм за його аґресивні дії в протоці Формози Об'єднаним Націям — твердить американська преса і пояснює це дуже слабими виглядами на успіх переговорів між американським та комуно-китайським амбасадорами у Варшаві. Хоча офіційно не виявляється нічого про зміст тих розмов у Варшаві, проте преса подає досить докладно. І так на першій розмові американський амбасадор Джекоб Бім зажадав проголошення негайно військового перемир'я в протоці Формози, як передумови дальшого ведення переговорів. Зате комуно-китайський амбасадор Ванґ Пінґ-нан зажадав евакування всіх прибережних островів китайськими націоналістичними військами. На другому засіданні комуно-китайський амбасадор погодився на перемир'я під умовою, що воно буде дане тільки для переведення евакуації націоналістів з Квімою й інших островів. Тим часом китайські націоналісти не погоджуються навіть на невтралізацію цих островів, а не то на резиґнацію з них у користь комуністів. У цьому тижні варшавські розмови будуть продовжуватися. Якщо протягом тижня-двох вони не дадуть позитивних вислідів у формі проголошення перемир'я, то З'єдинені Держави зажадають поставити цю справу на денний порядок сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

В АМЕРИЦІ

● **Два пілоти**, Джім Гет і Билл Буркгардт, в Тексасі встановили рекорд найдовшого лету, протримавшись в повітрі на легкому літаку 1,124 години і 32 хвилини. Газоліну діставали вони з землі з помічию шнура в 4-ґальонових баньках два рази денно.

● **До крамниці** пані Едвард Медейрос в Литтл Комптоні, Ровд Айлейд, ввійшов літний чоловік у товаристві кількох осіб і, показуючи на диню, запитав, скільки вона коштує. Довідавшись, що диня коштує 15 центів, чоловік запитав, скільки таких динь треба на торт. — Це залежить, який великий торт ви хочете мати, — відповіла власниця крамниці. Чоловік засміявся. — Що тут такого смішного? — здивувалась власниця крамниці. — Це Президент, — сказав один із гурту відвідувачів. — Який президент? — Президент ЗДА!

● **У Нюарку, Н. Дж.**, стверджили, що діти, відвідуючи кіна, залишають там рукавиці, хустки, кальоші, деколи навіть черевики, але ніколи не залишають забавок: пістоль, ляльок та ін.

● **Герберт Александер** із Мідлборо, Масс. виплекав 232 типи черниць (борівок) з різним запахом: малиновим, аґрестовим, ожиновим і цинамоновим та ін. Лише один з виплеканих ним нових типів черниць має запах... черниць.

● ***Журналістка пресового концерну Скріпса Говарда І. Робо*** пише, що одружені кандидати мають більші шанси на перемогу в виборах як самітні, і тому, на її думку, одружився був перед виборами нюджерський губернатор Роберт Майнер, а розведений Адлай Е. Стівенсон два рази програв президентські вибори. Жінки багатьох кандидатів на сенаторів і навіть на віце-президента та президента ведуть активну аґітацію за своїх чоловіків.

У СВІТІ

● **Західньо - німецький міністер оборони Франц Й. Штраус** їхав у Бонні автом до канцлера Конрада Аденауера. На рухливому перехресті вулиць, недалеко палацу канцлера, червоне світло спинило рух, але Штраус, який поспішав, звелів шоферові їхати далі. Поліціянт наздогнав авто Штрауса перед канцлерським палацем і дав шоферові „картку" з визначенням в ній кари, але Штраус вилаяв його, загрозив позбавленням праці і вніс проти нього скаргу. Міністерство внутрішніх справ взяло в оборону поліціянта, який став популярною фіґурою і дістав масу признань від німецької публіки.

● **Мадярщина і Польща** уклали договір, в якому узгіднюють свої п'ятирічні господарські пляни на р.р. 1961 - 65. Згідно з цим договором, Мадярщина має постачати Польщі хемікалії, мотори Дізеля, автобуси, електричні вироби, машини для продукції каблів і т. п., а Польща автомобілі, вантажні залізничі вагони, машини для виробу різного знаряддя, вугілля і кокс.

● **Макс Бернес**, популярний в СССР джезовий співак і кіновий артист удостоївся від „Правди" назви „хуліґана". Їдучи у підхмеленому стані вулицями Москви, він мало не переїхав поліціянта. Прохожі допомогли поліції стягнути його з авта й арештувати. Бернес погрожував своїми „впливами", але погрози, видно не помогли, бо йому відібрали дозвіл на їзду автом і, очевидячки, усунуть з державного фільмового промислу.

Тіто збирається ревізитувати Нассера в Каїро і при цій нагоді відбути подорож по країнах Середнього і Далекого Сходу — повідомляє беоґрадська преса.

● **Японський уряд заявив**, що хоч він не визнає комуно - китайського режиму і не має з ним нормальних дипломатичних взаємин, проте шануватиме комуно - китайський прапор, якщо його над своєю домівкою вивісить комуністична китайська торговельна місія. Це вважається великою поступкою для китайських комуністів, які зірвали були торговельну угоду на закуп японських товарів на 200 мільйонів дол. за те, що японський прем'єр Кіші заявив, що не відповідає за цілість комуністичного прапора.

● **Адміністрація Міжнародної Співпраці** потребує 75 жінок для секретарської праці закордоном. Платня 4 - 5 тисяч долярів річно, крім оплати мешкання та інших видатків. Самітні жінки можуть голоситися від 22-го вересня до 3-го жовтня в Ню Йорку в Стейт Емплоймент Сервіс, 7 Іст, 19-та вулиця. Телефонічно можна замовити зустріч ввечері. Тел. Ореґон 7 - 9100.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВА СВІТИ — ДВІ МЕТОДИ

„...Нема одностайности у сприйманні й застосуванні нашого чартеру (Об'єднаних Націй) і наших завдань. Навпаки, є два різні шляхи поведінки. З'єдинені Держави переконані, що така двояка методика не згідна з основними цілями нашої організації і що вона робить виклик, який ми повинні прийняти..." Таке ствердження зробив у минулий четвер в своїй промові на Генеральній Асамблеї ОН державний секретар Джан Фостер Доллес, ілюструючи його загальновідомими прикладами совєтської поведінки на терені Об'єднаних Націй і в широкому світі. Доллес покликався між іншим на здушення Москвою мадярської революції, коли цілковито знехтовано всі резолюції і заклики Об'єднаних Націй, і на 85-кратне московське „вето" на Раді Безпеки.

Однак 40 років існування большевицького режиму дали вже стільки прикладів поведінки, суперечної засадам міжнародного права, добрих обичаїв і звичайної пристойности, що цілком зайво давати на них будь-які приклади. *Як ціле новітнє законодавство, так і почуття закономірности у міжнародних відносинах базується на правилах християнської етики.* Большевизм заперечив поняття етики і моралі, сформульовані всіми великими релігіями світу, і створив аморальну мораль комунізму, яка дозволяє користуватись найбільш злочинними методами брехні, підступу, обману, грабежу і вбивства задля поширення комуністичного стану посідання та підривання „гнилого буржуазного" ладу. Знаємо, що під поняття „гнилого ладу", який треба безжалісно знищити, большевики підсувають усе, що не є комуністичне або не погоджується сліпо підпорядкуватися комунізмові. Тоталітарно-вождівський принцип, ніби реалізований диктатурою одної партії, а насправді однопартійної кліки, що зуміла здвигнути військово-поліційний апарат і опертися на ньому, іде впарі з терором, як головним засобом зберігання в руках влади. Створено ілюзію, що сірі працюючі люди мають вплив на формування влади в СССР і її політики, що вони є відповідальними коліщатами у велетенській державно-адміністраційній машині. Все життя в Совєтському Союзі побудовано на брехні „найдемократичнішої конституції Сталіна". Від 1918 року, коли Иоффе і Троцький уперше зустрілись із закордонним світом на переговорах з німцями у Бересті, аж по промову Громика, виголошену в четвер минулого тижня на Генеральній Асамблеї ОН в Ню Йорку, завжди і всюди большевики ставляться до міжнародних нарад, як до форуму для своєї цинічної пропаганди. У стилі Вишинського і Молотова Громико твердив, що це Америка своєю „аґресією" викликала кризу на Середньому і Далекому Сході. Але большевики виробили собі вже право на цинізм так само, як призвичаїли вони світ до своїх злочинів, і світ безкарно сприймає кожний черговий їх *акт насильства і народовбивства.*

Очевидно, що існують дві методики поведінки, вільного й комуністичного світів, такі ж суперечновідмінні, як відмінні самі ті світи. Однак, завинив у цьому в чималій мірі сам вільний світ. Від 1922 року, від Рапальського договору, почав Москву використовувати Захід у своїй внутрішній розгрі. Ніби смертельний ворог Москви, гітлерівська Німеччина підписала з нею в серпні 1939 року договір, що уможливив Німеччині війну проти Заходу, а від грудня 1941 року Захід почав активно підтримувати Москву проти Німеччини й Японії. В Ялтинському й Потсдамському договорах створено післявоєнну потугу Совєтів. На конференції Думбартон-Овк притягнено Совєти до співзаснування Об'єднаних Націй. Після 10-річного найсумнішого досвіду з „двоякою поведінкою", в 1955 році президент ЗДА і прем'єри Англії та Франції створювали разом з Хрущовим і Булганіним „дух Женеви". Ніхто інший як західні демократичні великодержави вишрубували Совєтський Союз на таку позицію в міжнародному світі, що цілий ряд новопосталих після останньої війни країн в Азії й Африці почав „співіснувати" з Совєтами та запобігати їх приязни, створивши нове явище совєтофільського невтралізму.

Коли тепер Доллес характеризує методику діяння комуністів, як „виклик", на який треба відповісти, то він напевно здає собі справу, що переламати й змінити ту методику большевицької й комуно-китайської поведінки не можна співіснувальними переговорами. На Заході все ще є наївні, які вірять у можливість перевиховання большевиків у Москві, а червоних китайців у Пейпінґу. Найгостріші промови американських державних мужів з Д. Д. Айзенгавером і Дж. Ф. Доллесом включно, з критикою Совєтів і їх способу діяння, кінчаються неодмінно запевненнями про бажання мирно полагоджувати з ними існуючі спори. Тим часом тільки знищення самого большевизму і знищення комуно-китайського режиму може покласти край „двоякій методиці".

ЗМАГАННЯ ЗА „ТАК" І ЗА „НІ"

Міляно. — Всі знають англійське прислів'я: „Треба бути дуже багатим, щоб купувати дешеві речі". Але до Франції треба прикласти інше: „Треба бути дуже багатим, щоб проводити свою відпустку у Франції". Тому наші кореспонденції з місяця вересня будуть писані з-за кордону. Маємо надію, що американський читач на цьому нічого не втратить, бо сусіди Франції дуже зацікавлені подіями в ній, і серед них можна спостерігати всі перипетії боротьби за і проти нової конституції, що розгортається від часу промови ген. де Голя з 5-го вересня.

Італія не в одному відношенні тісно пов'язана з Францією. З Франції бере вона багато імпорту, і це дає змогу дещо експортувати. Французькі туристи стоять чи не на першому місці після німців. У Франції працює кількасот тисяч італійських робітників, що являє собою дуже важливу проблему для бідної країни.

Вже цих причин доволі, щоб викликати в Італії зацікавлення перебігом подій у Франції, що мають її вивести з кризи, або пхнути на шлях авантур. Зокрема, в Міляно, найбільшому промисловому центрі Італії, що залежить від імпорту сирівців і експорту своїх виробів, уважно придивляються до французьких справ. Поглянувши на „Ф" на нашій автомашині, прохожий киває головою і звертає увагу, що французьких туристів цього року в Італії дуже мало. Мало навіть на лігурійській рів'єрі, мало над блакитними берегами Ляґо Маджіоре, і тому німецька мова тут переважає навіть англійську.

З занепокоєнням дивляться тут на альжирську справу, бо для Італії питання виходу на африканські ринки й ринки Близького та Середнього Сходу — це питання мирного співжиття Заходу з арабським світом. Італія не може конкурувати з Францією, вона може з нею співпрацювати. А що може вийти зі співпраці, коли не зменшиться протизахідне наставлення арабів?

Але розв'язка альжирської справи залежить від Франції, від перемоги в ній тих чи інших елементів, тому вся італійська преса присвячує дуже багато уваги питанням референдуму, що відбудеться 28 вересня.

Промова ген. де Голя відкрила кампанію за „так" і „ні". Коли пишемо ці рядки, шість великих і впливових французьких партій або відбувають свої конґреси або їх підготовляють на найближчі дні. На цих конґресах буде вирішене становище партій до нової конституції, що її пропонує ген. де Голь. Збори окружних проводів партії показують, що більшість буде таки за конституцію де Голя. МПР вже рішила голосувати „за", і це дає 2,300,000 голосів. Соціялісти йдуть також за де Голем — окружні збори членів партії показали зменшення впливу опозиції, яка була і є проти політики лідера партії, бувшого прем'єра Молле. Радикали, що вже були й так поділені, діляться далі. Навіть з групи Мендес-Франса виділилась фракція „лівих ґолістів", яка голосуватиме „за".

Словом, — усі знаки на землі й на небі показують, що де Ґаль таки виграє референдум не лише завдяки своєму престижеві, але й завдяки загальному бажанню змінити доцьогочасну систему й... завдяки байдужості загалу, завдяки лінивству загалу, який не бажає ніякого зусилля думки, а вважає — нехай уже врешті щось станеться.

Це не значить, що проєкт конституції де Голя дістане 90% голосів. Далеко ні. Кампанія проти конституції також розгортається. Ведуть її комуністи під гаслом боротьби з фашизмом. Комуністи розпоряджають величезними фондами й величезним пропаґандивним апаратом. Мають вони 9 щоденників, крім центрального органу „Юманіте", 20 тижневиків і 14 двотижневиків та місячників. 1946 року тираж комуністичної преси доходив до 6мільйонів (на 42 мільйони населення Франції — це багато!). Від того часу тираж комуністичної преси, як і число комуністичних органів, упав приблизно наполовину, але все ж це потужний апарат.

Не менше, а може й більше значення у веденні кампанії має усна пропаґанда, а тут комуністи і майстри, і керівники найкращого апарату. Партійні активісти йдуть від хати до хати, від людини до людини. *Видаються мільярди франків на друк брошур і летючок,* що дійдуть до мільйонів людей через кольпортажний і пропаґандивний апарат партії, споріднені організації і, в першу чергу, найбільший робітничий синдикат СЖТ. Уряд здає собі справу з цього, і, як твердить опозиція, передбачив також мільярди на пропаґанду проти комуністів.

Але комуністична пропаґанда під гаслом боротьби з фашизмом мало кого переконує. Ніхто не вважає де Голя за фашиста. Якщо дійсно можна вважати праві кола Альжиру за близькі до фашизму, то вони мають дуже обмежені впливи на території самої Франції, і тому цього чортополоха ніхто не боїться, крім самої комуністичної партії, а вона не така то вже й численна. Сила її була в кожних виборах, при кожному голосуванні в поплентачах, а не в членах. А її поплентачі голосують за неї в ім'я зміни ситуації, а не задля комунізму. Коли ж де Голь пропонує зміну системи без комунізму, то ніде не сказано, що звичайні поплентачі компартії будуть тепер голосувати проти конституції де Голя.

Отже, страх перед фашизмом — це не арґумент у Франції, бо ніякого фашизму не існує як організована сила, а армія також не являє собою політичної сили. Її старшини проти дотеперішньої системи, але зовсім не за фашизм, поминаючи нечисленні одиниці, які хотіли б „твердої влади".

Та й взагалі — ніхто з пересічних французів не хоче заглиблюватися з аналізу складного тексту конституції. Тому далеко більше значення матиме інший арґумент:

(Закінчення на сторон! 5-ій)

М. Воскобійник

„ВОВЧА СВОБОДА" І РОСІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

Коли ми прочитали в „Новом Русском Слове" за 20-го серпня ц. р. резолюцію - звернення до президента Айзенгавера від 23 російських організацій в ЗДА, ухвалену 2-го серпня ц. р. в Ню Йорку, з обвинуваченнями ЗДА в політиці „розчленування Росії" і з погрозами на адресу ЗДА, то мимоволі - пригадалася нам притча американського президента Линколна: Пастух прогнав вовка, що вп'явся в горло вівці. Вівця вважала пастуха своїм визволителем, а вовк обвинуватив пастуха в тому, що він подавляє його вовчу свободу.

Щоб дати нашим читачам уяву про те, якої „вовчої свободи" домагаються російські емігрантські організації від президента Айзенгавера, приведемо відповідне місце з цього „послання".

„Русский народ **патриотичен и националистичен, что и было ясно доказано на деле во время Второй Мировой Войны.** До тех пор пока политика США носит характер „расчленительный" русский народ, несмотря на его ненависть к коммунистам **не может верить США и, волей-неволей, был бы принужден поддерживать Советское Правительство, если бы дело дошло до вооруженного конфликта с Западом.**

Такие действия США, как поддержка сепаратистских групп эмигрантов на своей территории и пропаганта сепаратизма по радио, оплачиваемая тем же Американским Правительством, служат лучшей опорой коммунистов внутри СССР.

Российский национализм это могущественное оружие против коммунизма. Поэтому то, при правильной политике США, лучшим союзником Американского народа против коммунистов был бы Русский народ.

Если бы Вы, Господин Президент, обратились бы к этому народу с призывом к дружбе... — то Ваша встреча с Хрущевым... могла бы быть началом конца коммунизма.

...Мы считаем своим долгом обратить Ваше внимание на необходимость для **США изменить свою политику по отношению к Русскому вопросу и раз и навсегда отказаться от поддержки сепаратистской пропаганды."** — (Підкреслення наше — М. В.)

Як бачимо, російські еміграційні організації (від монархістів починаючи і аж до власовців включно) вирішили пригрозити Америці. Автори „послання" прямо кажуть, що російський націоналізм, мусить зберегти своє панування над другими народами і це явище позитивне, а праґнення народів звільнитися від гніту — явище неґативне. Мало того, — вони вимагають підтримки в подавленні національно визвольних рухів народів СССР і грозять американцям, якщо б вони відмовилися від цього, солідарністю російського народу з Хрущовим. Метода, як бачимо, недалеко відходить від хрущовської.

Ця погроза Америці виписана саме тоді, коли Совєтський Союз розширяв свій антизахідній фронт (на цей раз на Близькому Сході), а З'єдинені Держави Америки вимушені були захищати чергову жертву посереднього совєтського імперіялізму — Ливан. Америка час-від-часу вимушена захищати державну незалежність того чи того народу від совєтського імперіялізму. Проте американські політики сором'язливо уникають назвати совєтську політику колоніяльною, імперіялістичною. Вони послідовно уникають назвати неросійські народи СССР жертвами колоніялізму. Совєтські ж вожді заливають світ зливою клевети на ЗДА, обвинувачуючи їх у колоніялізмі, у втручуванні у „внутрішні справи" інших народів, в обмеженні „вовчої свободи" захоплювати нові народи.

На останній сесії Генеральної Асамблеї ОН представник Куби д-р Портуондо ствердив, що Громико в своїй одній промові на цій асамблеї 75 разів обвинуватив ЗДА в колоніялізмі, хоч відомо, що в обох світових війнах ЗДА не присвоїли собі ні одної цалі чужої території і навпаки дали незалежність Філіпінам. В той же час „тисячі квадратних миль території — каже д-р Портуондо — були захоплені й колонізовані Совєтським Союзом і число поневоленого ним населення доходить сотень мільйонів (при перечисленні захоплених країн д-р Портуондо називає також і Україну). Ми не сміємо полишити без уваги — каже д-р Портуондо — ці обвинувачення в колоніялізмі інших держав, дим архичемпіоном колоніялізму, яким є Совєтський Союз".

На допомогу архичемпіону колоніялізму в збереженні його уже завойованих територій спішить авторитетне представництво російської еміграції в ЗДА із своїм обвинуваченням З'єдинених Держав в політиці „розчленування Росії", а посуті домагаються забезпечити за совєтським вовком його свободи тримати далі жертви в його вовчих пазурях.

На великий жаль, політика З'єдинених Держав щодо захоплених совєтами жертв все таки досить невиразна. Вона майже толерує втримання народів СССР в посіданні Кремля, а вже про „розчленування Росії" й навіть нема ніякої мови. Речниками захисту народів СССР від совєтського колоніялізму скоріше виступають представники таких малих народів, як д-р Портуондо з Куби. Це добре відомо й представникам російських імперіялістичних кіл. Але „лояльні громадяни ЗДА" на всякий випадок брязкають шпорами і вимагають від ЗДА „отказаться раз и навсегда от поддержки сепаратистской пропаганды" (якої? де?), відмовитися „раз и навсегда" від обмеження вовчої свободи. Поводом до таких обвинувачень між іншим, як не дивно, служить уже сам факт радіопередач в мовах неросійських народів СССР. Сам цей факт уже являється „гріхом" Америки, доказом „поддержки сепаратистов" и „расчленения России".

Російські шовіністично - націоналістичні кола в часі гострих подій на С. Сході не могли не заворушитися. Ану ж Америка всупереч дотеперішній традиції рішиться виявити до неросійських народів СССР свою симпатію, рішиться використати проти совєтського імперіялізму невикористовувану ще досі нею карту. Російські організації спішать пригрозити: коли Америка не буде респектувати дотеперішніх завоювань Росією царською і совєтською, то російський народ буде **„поддерживать Советское Правительство, если бы дело дошло до вооруженного конфликта с Западом".**

(Закінчення буде).

„ЗОЛОТІ РОКИ" ЛЮДИНИ

Студіюючи біографії тисячі найвизначніших постатей останніх століть, американський історик 19-го століття Джордж М. Бірд сказав, що якби життя людини порівняти до металів, то різні його фази можна схарактеризувати так: *шістдесятка* — це цина, п'ятдесятка — залізо, сороківка — срібло, тридцятка — золото, а двадцятий рік життя — срібло...

З поданої ним скалі „вартостей" людського віку виходить, що найкращі роки це — тридцятка! Роки, в яких, за словами одного американського автора, людина досить „зріла", щоб брати життя поважно, а з другого боку, ще досить „зелена", щоб бути зовсім серйозною. Виходить, що тридцятка це „золотий вік" людини, перехресні стежки її життя.

Недавно Інститут Ґеллупа перевів поміж американськими жінками анкету на тему: коли жінка на вершку своєї краси? Велика більшість опитаних дала відповідь: у тридцятих роках життя... В той самий час репортер популярного журналу „Космополітен" (звідки й беремо ці інформації) запитав найбільш відомого фотографа, Фабіяна Бехрача, в якому віці найбільше чоловіків фотографується? — і дістав відповідь: під кінець 30-го року життя. Як бачимо, однаково у чоловіків і у жінок три „хрестики" (десятки) їхнього життя мають якесь „маґічне" значення...

Як далі звітує „Космополітен", медичні й наукові досліди за останніх 50 років у поважній мірі причинились до того, що людина в тридцятих роках життя найбільш здорова, життєрадісна й творча. В 1900-их роках смертність у цих „золотих роках" була вшестеро більша, як тепер. Багато причинився до цього стану розвиток спорту серед молодої ґенерації. Наприклад, цьогорічний змагун-мистець у боксі, Сюґар Рей Рабинсон, став світовим мистцем середньої ваги (вже п'ятий з черги), мавши 38 років. Найкращим змагуном у „Національній Лізі" в бейзболі за 1957 рік став відомий Стен Мусіял (з дружини „Кардиналів" у Сейнт Луїсі), на 37-му році життя. В „Американській Лізі" чемпіоном був Тед Виліямс (з дружини „Ред Сакс") у віці 39 років життя! В ґолфі майже всі найкращі осяги за 1957-ий рік здобули змагуни, що мали пересічно 35 років. Перед другою світовою війною пересічний вік спортових „асів" був 28 років, значить, в ділянці спорту „золоті роки" життя людини посунулися поза тридцятку.

Психолог Гервей С. Лемен, професор Огайського університету, в своїй студії „Вік людини та його осяги" зібрав факти про кілька тисяч визначних осіб, що в останніх століттях уславилися на полі мистецтва, науки й інших ділянок людського генія. Переведені ним досліди виявили, що ця колишня армія „мозків світу" була на вершинах своїх осягів приблизно в 20-ох роках свого життя! Великий Моцарт скомпонував свою чи не найкращу оперу „Фіґарове весілля", маючи рівно тридцять років. Динамічний політик-державник, філософ і ідеолог-визвольник на початках американського державного життя, Джефферсон, склав „Декляраціию Незалежности" на 32-му році життя. Відомий філософ-теоретик в ділянці точних наук, *Айнштайн,* проголосив свою „теорію релятивности" на 37-му році життя. Шекспір написав „Гамлета" на 39-му році життя. Далі подає Лемен у своїй студії, що і якісно й кількісно творчість *пересічної людини* найбільш ефективна в тридцятих роках.

В сучасному американському житті, зокрема в економії, ця сакральна тридцятка має своє *окреме значення,* подає „Космолітен". Людині, що має сороківку й більше, майже неможливо дістати сталу працю у фабриці... Як подає статистика, найбільше число виборців під час голосування — це люди в 30-их роках життя. А їх у нашій країні понад 24 мільйони. Як звітує Бюро Державної статистики за 1955 рік, 13 відсотків подруж є в тридцятих роках. Далі, лише 1/10 жінок залишається неодруженою в цьому віці, а що головне, в четвертій декаді життя дуже *важко американській жінці одружитися...* Інакше щодо чоловіків. В 30-их роках 1/6 з-поміж них ходить „сампас" (неодружені), але дедалі, в перших двох роках кавалерського стану вони скорим темпом ідуть під вінець. Як подає згадане офіційне джерело, також уподобання у чоловіків у віці понад вище тридцять років (конкретно 30-32 роки) досить „тверезі", вони воліють жінок молодших від себе на яких 4-5 років... На 35-му році самітного життя лише 1/8 чоловіків „світом блудить", залишається неодруженою. На підставі цієї статистики для жінок крайнім, невеселим роком їхнього дівоцтва є 31-ий рік, а для чоловіків пересічні парубоцькі роки щойно починаються на 35-му році.

Щодо родинного життя, то більшість американських жінок у тридцятих роках працює поза домом. В цьому ж віці 70 відсотків жінок-робітниць вже одружені, а 25 відсотків жінок мають дітей нижче від п'яти років. Жінки-матері з високою освітою лише на 16 відсотків працюють поза домом. Щодо бездітних подруж, то аж 64 відсотки жінок з високою освітою працюють поза домом, здебільша за фахом. У чоловіків з високою освітою табеля їхнього подружнього життя така: 66 відсотків, у віці поміж 30-40 роком життя, мають двоє і більше дітей.

Цікаво відзначити факт, що, за офіційною статистикою — люди з університетською освітою найскорше одружуються, і з-поміж усіх прошарків американського суспільства найбільше одружується саме людей з високою освітою! Лише п'ять відсотків з їх числа залишаються неодруженими поміж 30-40 роком життя.

Також цікаві звідомлення *про спосіб життя людей у їхніх „золотих" роках.* Найбільше грошей на хату, її устаткування витрачають люди саме в тих роках, багато більше, як в інших декадах свого пізнішого життя. Також найбільше людей у цьому віці є власниками домів, хоч різні сплати й рати за них тиснуть їх важко. Цікаво також довідатися, в якому віці американський обиватель найбільше пускає грошей направо й наліво? За статистикою „Волл Стріт Журналу" (отже, джерела високої кляси), в тридцятих роках свого життя людина найбільш марнотратна. Смертність у цьому віці мала, здебільша внаслідок різних нещасливих випадків. Щойно від 35-го року життя появляються хвороби серця і інші „приємності" старшого віку. Закінчує свої міркування „Космополітен" словами: тридцятка — це рішальні роки людини. Проведіть мудро, якнайкраще свої „золоті роки", щоб збирати по них добре жниво. Щоб зібрати капітал на „мідяні" й „залізні" роки свого життя!

Д-р Дмитро Бучинський

ЗІ ЗГАДОК НАТАЛЕНИ КОРОЛЕВОЇ

(8)

За місяць, разом з мачухою, їхали вже до Праги. Але в Галичині мачуха померла і Естрелліта до Праги приїхала сама. Тут, за впливами д-ра Василя Королева та О. Бочковського, голова дипломатичної місії Максим Славінський прийняв її до складу місії. Але скоро всі стали безробітними.

Спільні мистецько-літературні зацікавлення зблизили двох людей з української дипломатичної місії у Празі: Естрелліту й Василя Королева. Вони вже раз зустрічалися під час війни, у прифронтовій смузі, але не були певні, чи вони ті самі. „Обоє про ту зустріч зговорились щойно дев'ять років після того, як зустрілися у Празі".

Про любов між Естреллітою і Королевим, здається, було б досить ризиковним говорити, але коли при слові наша письменниця і його дружина Наталена Королева, то треба підкреслити, що вона про подруга, чи дружину висловлюється якнайкраще. „Любив він, — говорить Наталена Королева — справжнім, палким безмежним коханням — лише Україну і працю. Україну любив, як Дон Кіхот — Дульчінею. Метаморфози свого Рідного Краю хотів він досягнути освітою. Тому перекладав і сам писав книжки, які йому здавалися корисними. Більше перекладав. Слави для власного імення не шукав. Хотів тільки знайти і дати своєму народові як можна більше „доброго матеріялу", як висловлювався він. Любив працю і святу вбогість, як св. Франціск з Асижу. Пристрасно стежив за тим, щоб не „прогайнувати" для України того, що могло б придатися для розвою її культури.

Познайомившись з Естреллітою, Королів не ломив собі голови над тим: хто вона: чому більше знає про Мадрид і Севіллю, як про Полтаву і Золотоношу. Увагу його притягнило, що ця жінка знає багато мов, не ходить на зустрічі, не шукає розваг. Тобто має багато даних, щоб зробити з неї добру перекладницю. Зближало їх ще й те, що обоє любили малярство. Естрелліта, як жінка — не подобалась Королеву, і Королів, як чоловік, також не був типом Естрелліти."

Подружились Естрелліта й д-р Василь Королів-Старий у 1919 році в Празі. Про освідчини Королева дружина-письменниця розказує таке:

„Ввечері Королів приніс Естреллітї нову працю-переклад. Знайшов чеські казки, які, здавалось йому, були придатними для українських дітей. Сам не знав ще чеської мови настільки, щоб перекладати. Естрелліта знала її від мачухи. Але вивчав її. Він єдиний з цілої місії, що вивчав чеську мову, від першого дня.

— От вам, товаришко, — Королів з ославленого „пані" перейшов на приятельське „товаришко", часами навіть казав „товаришу". — Це ліпше, як бігати вам по лекціях, і буде вам добра вправа до літературної праці, до якої ви здатні. Будете вчитись на письменницю, ну, і по-українському навчитесь писати, бо ж неграмотно пишете!

І раптом — застановився.

— Слухайте но, товаришу! Тільки, прошу вас, не ображайтеся і не викиньте мене з хати, коли скажу не до ладу. Нас на світі — тільки двоє. Але кожен сам для себе. Як Робінзон і П'ятниця на безлюдному острові. Ані у вас, здається, ані у мене, це цілком певне, — нікого на світі немає. Чи не було б мудрішим заложити таку „кооперативу" з нас двох? Щоб допомогти одне одному нести тягар життя, який вже нам обом намуляв рамена! Як було б *зручно й приємно:* тепер напившись чаю, запалити цигарки і сісти до столу за працю, так до третьої години ночі. Але, коли б я залишився у вас до такої години — було б це „неслушно". Почалися б *плітки,* пересуди. Ваша господиня може й викинула б вас з мешкання „за поведінку". Навіщо нам це? Навіщо псувати собі навіть трохи тієї зручности, приємности, що їх ще можемо мати від життя? Виходьте за мене заміж! Бо інакше не дасться це розв'язати.

Естрелліта дивилася здивовано. Цього ніяк не сподівалася.

— Але ж ви мене цілком не знаєте, — видобула нарешті зі себе. — Не знаєте ані хто я, ані звідки я. Ми, як ви це гарно кажете, лише товариші подорожі, що зустрілись у поїзді.

— Цілком справедливо! — притакнув Королів. — Отож, чому нам не продовжувати цю подорож вкупі? Вона від цього може бути цікавішою і зручнішою. Скажу вам щиро: я ніяк не залюблений у вас, бо, поперше, я вже відлюбив своє. Мені 42 роки. До того, вибачте, що скажу грубість: як жінка, ви мені цілком не подобаєтесь, не мій тип. Але жінки я не шукаю, бачу в вас ідеального товарища. Родина мені не потрібна. Я не родинна людина. Але без товариша — мені дуже, дуже тяжко жити!

— Але ж ви мене не знаєте! — знов запротестувала Естрелліта.

— Досить з мене того, що я бачу. Ваше життя, до нашої зустрічі, належить вам; я не маю права до нього мішатися, чи про нього випитуватись. Як схочете щось про себе розповісти, з великою охотою й цікавістю — послухаю. Не схочете — ваша воля. Зі свого боку мушу вас тільки *попередити:* якщо цього вимагатиме Україна, то я відійду від вас, у випадку, коли ви не захочете йти зі мною. Ви не українка і я навіть не думаю „перетворювати" вас на українку. Тож, як не боїтесь варвара і такого дикого „мустанга", як я...

Естрелліта підсміхнулась:

— Не маю чого боятися мустанґів! З сідла мене вибити тяжко. Ще п'ятнадцятилітньою я не боялась їздити на коні серед диких биків. Наших, еспанських биків, вихованих для коррід-боротьби з биками. Але послухайте і ви про мене, а тоді я вас запитаю: чи не боїтесь мене?

І розповіла щиро, не затаюючи нічого про себе, про дон Альфонса (розуміється, еспанського короля Альфонса XIII — Д. Б.), Іскандера, свою працю в Помпеях, літературні спроби в Парижі, що була оперною співачкою в тому ж Парижі і про свої нинішні документи.

Королів слухав мовчки, без питань і без завважень. Нарешті промовив:

— Ну, то коли не маєте нічого проти, то подаймо собі руки. Як двоє побратимів...

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

XXIV. ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

що відбулася в Клівленді, Огайо, в готелі Статлер — в тижні від 26-го до 31-го травня 1958 р.

(9)

ДВАНАДЦЯТА СЕСІЯ

(Продовження)

Пан Михайло Кришталь, делеґат 301-го Відділу, висловлює бажання, щоб відділовим секретарям дати на руки відповідну кількість аплікацій про смерть члена або аплікацій про допомогу, щоб у той спосіб упростити й прискорити адміністрування цих справ. Теперішня процедура надто затяжна ,а родина померлого і так уже має досить клопотів у зв'язку із смертю в родині, тому треба справи як мога упрощувати. Крім того, делеґат пропонує повести акцію серед самих дітей, щоб вони приєднували передплатників на „Веселку". Це матиме також виховне значення.

Пані Анна Пресковин ,делеґатка 23-го Відділу, висловила такі побажання до Головного Екзекутивного Комітету: 1. щоб продовжувати видавання „Трибуни УНСоюзу" у такій формі та з таким змістом, як і дотепер, але водночас видавати її також в англійській мові; 2. накладаючи квоти на поодинокі Відділи відносно їх обов'язку організувати членів, треба накладати їх справедливо, по спроможности, залежно від величини Відділу та стану зорганізованости в УНСоюзі, кваліфікованих осіб даного району; 3. піднести пропорційно нагороду відділовим скарбникам; і 4. щоб видати грамоти похвальні усім організаторам, які зорганізували відповідну кількість членів упродовж чотирьох років, а не тільки тим, які зорганізували певну кількість членів під час передконвенційної кампанії.

Дотеперішній Голова Контрольної Комісії, д-р Володимир Ґалан, стверджує на підставі досвіду, що Перший Заступник Головного Предсідника, звичайно, присвячував багато часу й праці для УНСоюзу. За це не одержував він ніякої винагороди. Тому ставить пропозицію, щоб Конвенція уповноважила Головний Екзекутивний Комітет дати Заступникові Предсідника відповідну винагороду за його пра-цю.

Делеґат 356-го Відділу ,п. Мирослав Кальба, висловлює такі побажання: 1. щоб відповідно вишколити постійних організаторів УНСоюзу, бо стає щораз важче діставати нових членів і тільки добре підготовані організатори зможуть виказатися відповідними успіхами в конкуренції із прекрасно підготованими аґентами асекураційних спілок; 2. не давати гіпотечних позик нечленам УНСоюзу, якщо йде про фізичні особи, а настоювати на передумові бути членом УНСоюзу, щоб могти одержати гіпотечну позику; 3. щоб Головний Екзекутивний Комітет провірив можливості відкриття представництв УНСоюзу в Англії, Франції та Німеччині для поширення терену діяльности УНСоюзу на країни поселення української еміграції; 4. належить докласти більше уваги західнім стейтам; і 5. у зв'язку із кількакратними змінами і додатками до статуту, включно із прийнятими на цій Конвенції, досить важко орієнтуватися відділовим урядникам у існуючих зобов'язуючих постановах, бо вони порозкидані у різних додатках до статуту, а тому п. М. Кальба ставить пропозицію, щоб Головний Екзекутивний Комітет подбав про якнайшвидше видання нового тексту повного статуту УНСоюзу.

Пан Василь Мисак, делеґат 293-го Відділу, заапелював до делеґатів, щоб, повернувши з Конвенції, доклали всіх зусиль, щоб їх Відділи, якщо мають змогу, дали бодай одну стипендію для студента або студентки Курсів Українознавства на „Союзівці".

На цьому місці, п. Василь Пулк, делеґат 295-го Відділу, висловлює своє невдоволення, що в дискусії беруть участь постійно ті самі делеґати. Предідник, д-р Василь Палідвор, пояснює, що вже так увійшло в життя, що дістають голос ті делеґати, які до слова голосяться. І на це нема ради. Ті, що не голосяться, видно, не бажають забирати голосу.

Пан Микола Дербуш, делеґат 345-го Відділу, щераз просить вислати організатора УНСоюзу до стейту Міннесота й довколишніх стейтів, а крім того висловлює побажання, щоб усі публікації УНСоюзу були доглянені під оглядом чистоти української мови. Рівно ж скаржиться, що „Свобода" приходить до читачів нереґулярно і запізно. Пропонує створити пресовий фонд „Свободи" та піднести передплату на неї для нечленів. Не бачить потреби підносити винагороди відділовим секретарям, бо вони, доклавши відповідних зусиль для організування членів, мають можливість одержати гарні винагороди. Натомість уважає потрібним піднести винагороду відділових предсідників і скарбників. Накінець, п. М. Дербуш заапелював до делеґатів, щоб кожний з них зложив по 10 долярів на Український Народний Фонд, а також щоб вони доглянули, щоб Відділи реґулярно вплачували свої датки до Українського Народного Фонду при УККА.

Перший Заступник Предсідника Конвенції, адв. Омар Малицький , забрав голос у двох справах, у яких дав вияснення, а саме: 1. був тут поданий внесок п. Богдана Зорича, щоб дати ще додатково Головному Секретареві суму 1500 долярів річно на репрезентаційні витрати. У тій справі вже було рішення Конвенції й вона є замкнена, хібащо Конвенція уневажнила б те попереднє рішення і розглядала справу наново. Такий порядок у веденні нарад і ми мусимо тих формальностей придержуватися. 2. Друга справа, відносно рішення Конвенцією у справі місця відбування чергової Конвенції. Згідно з постановами статуту, ця справа належить до виключної компетенції Головного Уряду, а тому тут її тепер не можна рішати. Хіба, щоб був змінений статут, але ця точка нарад Конвенції була також уже вичерпана і до неї можна було б повертати тільки на підставі спеціяльного рішення Конвенції.

Делеґат 247-го Відділу, п. Михайло Маєр, просить упростити членські аплікації, по можливости звести їх до одної сторінки, а також пропонує піднести винагороду секретарів до 10%, бо вони мають багато витрат у зв'язку з інкасуванням вкладок. Делеґат 385-го Відділу, п. Павло Федорців, завважує, що, повернувши з Конвенції, делеґати у своїх звідомленнях напевно подаватимуть також інформації про підвишку платень членам Головного Екзекутивного Комітету. Але, що вони мають відповісти відносно платні Заступників Головного Предсідника? Треба сподіватися, що члени питатимуть ,чому цим членам Головної Екзекутиви не ухвалено ніяких платень. Делеґат 54-го Відділу, п. Антін Маланчук, завважує, що душею кожного Відділу є його секретар. Старі секретарі, однак, вимирають, а в деяких Відділах важко їх заступити, бо ніхто не хоче працювати за таку низьку винагороду. Як організатори потребують помочі від Головного Уряду, так і секретарі. А найважливіше, треба їх підготовити й заохотити молодших людей обіймати функції секретарів.

Делеґат 319-го Відділу, п. Юрій Вельґош, пропонує, щоб закинути дотеперішню практику нескликування нарад Головного Уряду з участю головних радних у тому році, коли відбувається Конвенція. Пропонує, щоб таке засідання відбувати й на ньому перевести підготовчі праці до Конвенції, як, наприклад, опрацювати резолюції, розглянути пропозиції до змін статуту і т. п. справи, що упростить працю Конвенції тим більше, коли делеґати дістануть всі ті пропозиції на яких 30 днів перед Конвенцією.

Пан Антін Зборик, делеґат 379-го Відділу, просить, щоб чергову Конвенцію УНСоюзу відбути в Шикаґо. Його піддержує в тій справі інший делеґат із того самого Відділу, п. Іван Малюк, який, крім того, а. пропонує, щоб Головний Екзекутивний Комітет опрацював стандартний статут для Окружних Комітетів УНСоюзу; б. назначити при Окружних Комітетах постійних, неплатних дописувачів до „Свободи"; в. підтримує внесок д-ра Володимира Оренчука в справі протесту проти знеславлення Сл. П. Головного Отамана Симона Петлюри. Рекомендує це ще й тому, що в Парижі саме в підготові манифестація проти знеславлювання військ Української Народньої Республіки, як чинника, що нібито організував погроми жидів; і г. на вимогу д-ра В. Оренчука відкликати слова п. Й. Лисогора у справі „Щоденних Конвенційних Вістей", п. Іван Малюк зложив протест проти присвоювання д-ром В. Оренчуком назви Конвенції у його виданні.

Делеґат 161-го Відділу, п. Іван Антушак, висловлює побажання, щоб звіти Головного Уряду на слідуючу Конвенцію були видані також англійською мовою. Пан Роман Карбівник, делеґат 83-го Відділу, пропонує, щоб залишити в силі постанову попередньої Конвенції, що відбулася у Вашингтоні, щоб дальше збирати добровільні пожертви на видавничий фонд „Веселки", б. звертається до Головного Екзекутивного Комітету, щоб розглянув можливості відбути чергову Конвенцію у Филаделфії, де не було Конвенції від 1920-го року, та вкінці в. складає подяку союзовцям Клівленду, на чолі з п. Дмитром Шмаґалою, за гостинність, що її зазнали делеґати в Клівленді під час свого перебування, а зокрема за гарно підготовану мистецьку програму на бенкеті.

Делеґат 253-го Відділу, п. Василь Фіцик, висловлює побажання, щоб докласти всіх зусиль для затримання в УНСоюзі тут родженої молоді. На жаль, є багато випадків, що доки батьки платять за сина чи доньку, то залишається в УНСоюзі, а як тільки стане повнолітнім чи повнолітньою відходить із УНСоюзу. Треба докласти відповідних намагань, щоб „Юкрейнісн Віклі" вияснював ці справи й тримав їх у УНСоюзі. Далі, делеґат сказав, що у його Відділі живе, мабуть, найстарший член УНСоюзу, бо йому вже понад 88 років життя. Пропонує, щоб Конвенція вислала йому свої привітання.

Делеґат 61-го Відділу, п. Антін Скубяк, подав пропозицію, щоб Конвенція висловила спеціяльне призинання пп. Дмитрові Галичину та Романові Слободянові за їх корисну для УНСоюзу довголітню працю. (Оплески). Далі висловив похвалу на честь п. Осипа Коцовського, делеґата 106-го Відділу, який уже 60 років працює для УНСоюзу і є найстаршим делеґатом на цій Конвенції. (Оплески). Відділові урядники, про яких ніхто не знає, роблять велике діло на добро УНСоюзу, тому Конвенція повинна висловити признання і для них. Висловлює гордість із того, що й він був у силі послужити своєму Відділові 30 років без заплати. (Оплески).

Делеґат 347-го Відділу, п. Григорій Тимчій, виходячи з переконання, що пропонованої іншими делеґатами 8 чи 10% підвишки для відділових секретарів важко здійснити, ставить формальний (ніким не підтриманий) внесок, роб винагороду відділовим секретарям піднести до 6%. Делеґат 292-го Відділу, п. Петро Кізел, пропонує, щоб ухвалити винагороди для предсідників та скарбників Відділів по пів процента з суми, що її Віділ висилає до головної скарбниці УНСоюзу, а також пів відсотка з тієї суми на адміністраційні видатки Відділу. Від початку цього року, він, як відділовий предсідник, вже мав яких 60 долярів витрат у зв'язку з його функціями. Це включає і репрезентаційні витрати, бо й відділові предсідники їх мають. Делеґат 257-го Відділу, п. Петро Сильчак, пропонує, щоб Гол. Уряд виготовив для відділових секретарів книжки для збирання членських вкладок у розмірі біля п'ять на вісім інчів, у якій секретар міг би провадити членів поазбучно, маючи для кожного члена окрему сторінку.

Делеґат 94-го Відділу ,п. Євген Зубальський, підтримує пропозицію свого колеґи з того ж Відділу, п. Володимира Борискевича, щоб Головний Екзекутивний Комітет зголосив постійних організаторів як своїх постійних працівників у Відділі соціяльного забезпечення і платив за них оплати, що їх згідно з законами платять працедавці за своїх працівників. Це дасть їм потрібну охорону. Крім того, делеґат подає пропозицію, щоб постійні організатори були запрошувані на кожну Конвенцію, незалежно від того, чи вони є делеґатами чи ні. Потретє, п. Євген Зубальський висловив думку, що УНСоюз повинен присвячувати максимум зусиль забезпеченевим справам.

Делеґат 175-го Відділу, п. Теодор Грицай, заапелював до делеґатів, щоб вони, повернувшись до своїх Відділів, доклали всіх можливих старань, щоб вони дали допомогу українському студенству і то так у Европі як і тут. Коли б кожний Відділ дав на цю ціль лише по три доляри кожного року, то з того вже була б поважна сума, за яку можна було б утримати бодай одного студента в університеті. Але, напевно, є Відділи, які можуть дати більше. Важне є ,щоб вони давали щороку, бо тоді можна було б відповідно плянувати. Із спеціяльним апелем звернувся п. Т. Грицай, щоб Відділи УНСоюзу дали моральну й матеріяльну підтримку Фундації для утримання катедри українознавства при Вейн Стейт Юніверситі в Дітройті, Мишиґен. Рівно ж просить Головний Уряд приділити цій справі належну увагу.

Останнім з черги промовцем був делеґат 476-го Відділу, п. Богдан Ковальський із Монтреалу, Канада. Він висловив вдячність від усіх делеґатів з терену Канади за прихильну поставу Конвенції до побажань канадійської делеґації, зокрема за створення Координаційного центру для Канади, за вибір пп. інж. Володимира Коссара та Богдана Зорича до Головного Уряду та піднесення справи плачення за них належних оплат соціяльного забезпечення. Висловлює віру, що від тепер ще краще розвинеться праця УНСоюзу на терені Канади. Своє слово закінчив побажанням кріпшого здоровля і успіху в праці членів Головної Екзекутиви, щоб вони могли виконувати прийняті на себе обов'язки.

В год. 9:30 увечері, Заступник Предсідника Конвенції, д-р Василь Палідвор, відрочив наради до 9-ої години рано спідуючого дня, тобто суботи, 31-го травня 1958.

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

Субота, 31-го травня 1958, вранці.

Тринадцяту й останню з черги сесію нарад 24-ої Конвенції Українського Народного Союзу відкрив Предсідник Конвенції, п. Йосип Лисогір ,в год. 9:15 вранці, дня 31-го травня 1958, тобто шостого з черги дня тривання Конвенції, відчитанням привітального листа від Центрального Козацького Представництва на Чужині за підписом голови В. Г. Глазкова.

Зараз же Предсідник поінформував, що на порядку нарад стоїть ще дискусія над добром організації, зокрема, відповіді Головного Предсідника на порушені впродовж учорашньої дискусії питання, прийняття резолюцій вислухання звідомлення Виборчої Комісії, заприсяження новообраних членів Головного Уряду, виплата дієт і закриття Конвенції. Тому що справ до полагодження ще багато, закликає до найбільшої діловости.

Першою точкою нарад поставив Предсідник звідомлення Виборчої Комісії, яка в міжчасі підрахувала голоси, тому попросив п. Миколу Бобечка, голову Комісії, до слова. Пан Микола Бобечко поінформувавши делеґатів, що Комісія закінчила свої роботи з успіхом, попросив секретаря Виборчої Комісії, п. Івана Скочиляса, до звіту. Насамперед, п. Іван Скочиляс висловив побажання від імені Виборчої Комісії, а. щоб УНСоюз набув на власність відповідну урну для переводжування голосування і б. щоб у майбутньому вживано бальоти різних кольорів, одного кольору для тих делеґатів, які мають по два голоси, а іншого кольору для тих, які мають тільки по одному голосові. Це упростило б працю Виборчої Комісії.

З черги, секретар Виборчої Комісії, п. Іван Скочиляс, прочитав протокол такого змісту:

ПРОТОКОЛ Ч. 3

із засідання Виборчої Комісії 24-ої Конвенції УНСоюзу, що відбулася в Клівленді, в травні 1958 у готелі Статлер кімн. Л.

Засідання в дні 30 травня 1958 о год. 5:20 відкрив голова п. Бобечко та ствердив, що всі члени Комісії в числі 10 плюс Бобечко, разом 11 є присутні (список у протоколі ч. 2).

Після цього устійнено слідуюче:

1. Ті члени Комісії, що прочитують бальоти, можуть уживати лиш червоних олівців до зазначування заміток. У випадку, якщо б бальот був позначений голосуючим червоним олівцем, треба це зголосити голові Комісії та за його згодою значити звичайним олівцем.

2. Перед обчисленням бальоту, кожний має провірити наперед чи число зачеркнених кандидатів відповідає даній групі; якщо б виказалося, що голосуючий віддав голоси на більше кандидатів, як приписане число для даної групи, то такий бальот лиш у даній групі буде уневажнений. Прочі групи в такому бальоті, якщо є згідні з приписаним числом кандидатів, будуть важні.

Після цього в присутності всіх членів приступлено до обчислення голосів. Стверджено, що всіх бальотів було 841 і це число є згідне зі скількістю голосів, що їх признала Верифікаційна Комісія делеґатам. По обчисленні всіх бальотів Виборча Комісія рішила:

А. Уневажнити: а. 44 групи на бальотах у секції для вибору Заступника Головного Предсідника тому, що на дотичних бальотах зовсім не зазначено, на котру особу делеґат голосував або оба кандидати були перекреслені; б. 3 групи на бальотах у секції Заступниці Головного Предсідника — з причин, як згадано у попередній точці а.; в. 14 груп у секції Головного Секретаря — з причин як подано у точці а.; г. 34 групи у секції Головні Радні — з причин тих самих, як наведено під точкою а. цього протоколу; ґ. 2 групи у секції Головного Секретаря тому, що оба кандидати були скреслені, а дописаний делеґат, який не був на листі кандидатів; д. 29 груп у секції Головних Радних тому, що голосуючий залишив або зазначив більше як 12 осіб.

У всіх повищих випадках Виборча Комісія не признала голосів жадному кандидатові з тих груп, які, як згадано вище, були уневажнені. Разом уневажнено всіх груп 118 у різних секціях на дотичних бальотах (90).

Після обчислення голосів стверджено, що поодинокі кандидати на головний уряд, які були уміщені на бальотах, одержали голосів як нижче подано ,а саме:

На становище Заступника Головного Предсідника УНСоюзу одержали: голосів 403 пан Йосип Лисогір, а голосів 394 пан Михайло Пізнак.

На становище Заступниці Головного Предсідника УНСоюзу одержали голосів: 530 пані Анна Герман, а 298 пані Марія Демидчук.

На уряд Головного Секретаря одержали голосів: 497 Ярослав Падох, а 331 Іван Іванчук.

На уряд Головних Контролерів одержали голосів: 568 Володимир Коссар, 524 Володимир Ґалан, 420 Степан Купась, 358 Петро Кучма, 319 Петро Пуцило, 234 Василь Вишиваний, 199 Петро Ґулик, 150 Євген Зубальський, 141 Пилип Васильовський, 110 Мирослав Кальба, 176 Омар Малицький, 124 Іван Сквір.

На уряд Головних Радних одержали голосів: 543 Богдан Зорич, 482 Дмитро Шмаґала, 463 Іван Кокольський, 425 Тарас Шпікула, 398 Іван Одежинський, 387 Василь Гусар, 380 Анна Чопик, 342 Андрій Джула, 331 Олена Штогрин, 306 Володимир Дідик, 273 Микола Давискиба, 272 Ярослав Гук, 216 Марія Процак, 211 Іван Поритко, 173 Михайло Задорецький, 167 Осипа Олінкевич, 150 Юліян Баранюк, 147 Іванна Подола, 140 Василь Цюпа, 136 Володимир Запаранюк, 132 Іван Будняк, 124 Михайло Ярош, 109 Онуфрій Запоточний, 80 Михайло Гентош, 78 Степан Бардачевський, 73 Микола Кормелюк, 61 Симон Кучма, 58 Петро Сціслений.

Закінчено обчислення голосів о год. 2:20 по півночі. Передискутовано цілість справ і рішено ще раз переглянути всі бальоти та розділити їх на дві частини, а саме, до одної частини ті всі бальоти, на яких є прізвище Михайла Пізнака, а до другої частини всі ті, що на них є прізвище Йосипа Лисогора, як Заступника Головного Предсідника, щоб ще раз провірити голосування на цей уряд. На це всі одноголосно погодилися і тоді приступлено до обчислення. Обчислення, після потрійного перечислення бальотів, виказало згідність бальотів, як вписано в протоколі.

На цьому засідання закінчено.

Англомовна секретарка Виборчої Комісії, пані Олена Маґер, повторила рекомендації Виборчої Комісії до головного уряду, які вже висловив був п. Іван Скочиляс.

Протест

Після звіту Виборчої Комісії слово забрав адв. Михайло Пізнак і, з огляду на те, що п. Йосип Лисогір кандидує на той самий пост у Головному Екзекутивному Комітеті, що й він, зажадав, щоб ведення нарад перебрав один із заступників предсідника Конвенції, бо він (адв. М. Пізнак) хоче скласти формальний виборчий протест. Предсідник Конвенції, п. Йосип Лисогір, негайно передав ведення нарадами адв. Омарові Малицькому.

Адв. Михайло Пізнак складає протест проти того способу переводжування голосування, як це зробила Виборча Комісія. На бальотах не було подано ніяких інструкцій, у який спосіб маркувати, за ким голосуючий віддає свій голос. Більше того, не було дано таких вказівок ані перед приступленням до роздачі бальотів, поки всі делеґати сиділи на місцях і могли їх уважно вислухати. Тільки після того, як і деякі інтеліґентні виборці не могли дати собі ради з виповнюванням бальотів, бо не знали, що робити, чи зазначувати хрестиком („екс"), чи викреслювати, то вже під час роздачі бальотів, на їх домагання, члени Виборчої Комісії намагалися пояснити спосіб маркування усно, через мікрофон, але тоді був такий гамір на залі, що вже малощо було чути. Крім того, в тому часі деякі делеґати вже маркували бальоти у свій спосіб. У висліді того непорозуміння маємо уневажнені голоси в групі голосів на Заступника Головного Предсідника, а всіх груп разом 118. З огляду на уневажнення такої великої кількости бальотів, з одного боку, а різницю всього 9 голосів поміж ним одержаними голосами та голосами відданими за п. Йосипа Лисогора, адв. Михайло Пізнак складає формальний виборчий протест і домагається створити спеціяльну комісію, до якої п. Й. Лисогір назначив би 2 або 3 людей, а таку саму кількість членів назвав би протестуючий, якої завданням було б перевести інспекцію тих уневажнених бальотів і винести своє рішення. Адв. М. Пізнак запевнив одночасно, що як тільки непорозуміння було б вияснене, він був би перший, що відкликав би протест.

Пан Йосип Лисогір заявляє, що він погодиться на становище, яке займе Виборча Комісія. Нехай голова Виборчої Комісії справу виснить.

Голова Виборчої Комісії, п. Микола Бобечко, повторив те, що вже було зреферօване п. Іваном Скочилясом відносно потрійного перераховування голосів відданих на Заступника Головного Предсідника, але вважає, що якщо адв. Михайло Пізнак і надалі хоче настоювати на своєму протесті, то він має на це повне право.

Виконуючий обов'язки предсідника Конвенції, адв. Омар Малицький, стверджує, що статут УНСоюзу нічого не говорить про поступування у подібних випадках, тому справу цю віддає на вирішення Конвенції.

Член Виборчої Комісії, п. Іван Красник, ставить внесок, щоб до комісії полагодження справи протесту адв. М. Пізнака увійшли: голова й секретар Виборчої Комісії, а по двох членів делеґували адв. Михайло Пізнак і п. Йосип Лисогір. Пан Лисогір висловлює свою згоду на таку розв'язку. Адв. Омар Малицький просить Виборчу Комісію назначити двох членів від себе, а п. Пізнака і п. Лисогора просить назначити по двох членів Комісії.

У міжчасі слова попросив п. Іванчук, кандидат на Головного Секретаря, який програв вибори, щоб зложити висловы своєї вдячности всім тим делеґатам, які підтримували його кандидатуру і голосували за ним. Визнавши перемогу д-ра Ярослава Падоха, складає йому ґратуляції і запевняє, що, не зважаючи на свою програну, він і надалі працюватиме віддано для добра УНСоюзу, до чого закликає усіх делеґатів. (Оплески).

Тим часом, адв. М. Пізнак погодився на пропозицію п. Івана Красника. Пан Йосип Лисогір із свого боку назначив до комісії делеґата 238-го Відділу, п. Іллю П. Селинського, та делеґата 94-го Відділу, п. Володимира Борискевича.

Адв. Михайло Пізнак, на запит виконуючого обов'язки предсідника, кого він назначив із свого боку до комісії, забрав слово, в якому заявив, щоб заощадити час Конвенції, він відкликає свій протест. Одночасно вказав на те, щоб делеґати взяли собі приклад із цього випадку, як не треба переводити виборів. Подав він цей протест, щоб вказати на потребу кращої підготови способу переведення виборів на майбутніх конвенціях. Далі заявив він, що так, як він працював уже довгі роки для УНСоюзу і української справи в минулому, так і в майбутньому працюватиме. На кінець, адв. М. Пізнак склав свою подяку всім делеґатам, які вірили в нього і підтримували його, а визнаючи запале рішення, сказав, що він гордий з того, що як вийде із цієї Конвенції, він зможе тримати високо свою голову. (Оплески).

Адв. Омар Малицький піддав під голосування, щоб Конвенція прийняла звідомлення Виборчої Комісії. Одобрено оплесками.

Вияснення і відповіді

Слово забрав Головний Предсідник, п. Дмитро Галичин, щоб відповісти на справи порушені у вчорашній дискусії над добром організації. Висловивши подяку делеґатам, які забирали голос у дискусії, яка була надзвичайно річевою і виявила, що делеґати дуже дорожать добром УНСоюзу, перейшов до поодиноких питань, а саме:

До „Свободи" приходять постійно нарікання на її нереґулярну доставу. Адміністрація робить усе можливе, щоб висилати її реґулярно і висилає. Рівно ж інтервенійовано багато разів на пошті в справі достави. Тільки пошта може справу наладнати.

Було висловлене побажання, щоб видавати „Веселку" не тільки українською, але й англійською мовою. На це нема грошей, бо нема досить *грошей навіть на видавання в одній мові. Відомо, скільки було ухвалено на „Свободу" на* цій Конвенції . . .

До пропозиції, щоб висилати даром „Юкрейнісн Вікли" впродовж якогось часу, п. Д. Галичин сказав, що це вже пробовано. Більше того, висилано його даром на адреси всіх студентів університетів і каледжів. Крім того доручено було відділовим секретарям прислати адреси молодих людей українського походження. Успіх мінімальний.

Відносно побажань, щоб піднести нагороди для відділових предсідників, секретарів і скарбників: пропонована підвишка для цих відділових урядників означала б дуже мінімальні суми, зокрема в малих Відділах, а для головної канцелярії була б це велика сума. Тоді, як кожний окремий урядник скористав би дуже мало, головна канцелярія мала б майже знищений адміністраційний фонд. Бо ж, яка конкретна поміч була б для такого відділового урядника, який одержує, наприклад, всього 1.16 дол місячно, коли б підвищити його нагороду на пів відсотка? Це ж не була б ніяка конкретна підвишка ,але для УНсоюзу це означало б 12.500 долярів! Навіть, коли б піднести на 100%, то нагорода для поодинокого відділового урядника була б у даному випадку всього 2.32 дол., а для УНСоюзу це означало б неспівмірно величезні суми. Тут треба взяти на увагу факт, що ми маємо яких 228 Відділів, секретарі яких дістають всього по 1.16 дол. або трохи більше нагороди. Це правда, що це помогло б секретарям великих Відділів, але існуючі фонди та вкладки на це не позволяють. 10% — означало б руїну!

Побажання, щоб звіти про „Свободу" й „Союзівку" були публіковані окремо. Це все залежить від рекомендації Контрольної Комісії, якої рекомендації Головний Екзекутивний Комітет виконує.

Відносно побажання, щоб видавати брошури про УНСоюз, „Свободу" та „Союзівку": недавно було видано три брошури, а Головна Екзекутива має в пляні видавати і дальші брошури.

Були побажання, щоб чергову Конвенцію відбути в Шикаґо, у Филаделфії, у Канаді, або в Ню Йорку. Ця справа належить до рішення Г. Урядові, а рішення залежить від багатьох причин, не останньою з яких є і фінансова.

Побажання, щоб подавати всі звідомлення і в англійській мові, Головний Уряд, по змозі, виконає.

Важко тепер піднести винагороди організаторам, бо, наприклад від 500 долярової грамоти організатор отримує 2.50 дол., але до 500 долярових поліс УНСоюз доплачує. Отже, як можна підвищувати нагороди тоді, як УНСоюз доплачує до поліс? А 500 долярових поліс в УНСоюзі ще дуже високий відсоток.

При уділюванні гіпотечних позик, УНСоюз докладно розглядав, яке забезпечення одержує у противартість інвестованих грошей. Це був основний критерій. Уділювано гіпотечні позики членам на купівлю мешканевих домів, але коли мова про те, щоб УНСоюз давав позики членам на ведення їх підприємств, то це трудніша справа. Поступаємо так для більшої певности, бо з кожним підприємством, яке воно не було б, зв'язане ризико, від якого треба хоронити гроші посмертного фонду.

Побажання, щоб члени Президії Конвенції не могли кандидувати до Головного Уряду, треба буде взяти під увагу Статутовій Комісії на черговій Конвенції. Побажання відносно бальотів справедливі.

Чи можливо поширити УНСоюз на чужі країни? У цьому напрямку вже були роблені деякі старання. Були намагання заложити відділи УНСоюзу в Арґентині, але з того нічого не вийшло, бо не було досить заінтересування. Тут, очевидно, треба було б брати під увагу законодавство кожної країни зокрема.

До прохання, щоб „Свобода" писала більше про Союзові справи, Головний Предсідник пригадав видавання „Трибуни УНСоюзу", яка і надалі виходитиме.

Аплікації про смерть члена можна буде упростити. Ли-

ше до двох років членства лікар мусить виповнити аплікації, а після двох родів членства вже вистачає посвідка з міського управління (ситі голл).

Навіть коли б Конвенція ухвалила, щоб не поміщувати оголошень про іншу забезпеченеву організацію і її відпочинкову оселю, то „Свобода" не могла б притримуватися тої ухвали. Справа могла б опинитися в суді, бо існують законні приписи відносно платних оголошень і „Свобода" мусить їх респектувати. Інакше мається справа з тим, коли ми не поміщуємо в „Свободі" большевицьких оголошень. Поміщуючи в „Свободі" оголошення про іншу організацію, ми виходимо із заложення, що УНСоюз такий сильний, що ті оголошення йому не можуть пошкодити.

Було побажання, щоб видавати більше почесних грамот за організування членів. Але ж тоді кожна з тих грамот буде мати малу вартість. Ми ще мусимо опрацювати для цього спеціяльний правильник, а також будемо і надалі проголошувати, хто дістав грамоту.

Було побажання, щоб не поміщувати „Тарзана" у „Свободі". Але з другого боку є такі, які хотять його читати й хотять, щоб друкувати по-українськи і по-англійськи. Було нарікання, що за дрібний друк у „Свободі", зокрема в звідомленнях із життя громад. Дрібного друку вживає „Свобода" в деяких її частинах тільки тому, щоб помістити більше матеріялу на тих кількох сторінках. Із цим, очевидно, зв'язано й далеко більше праці для редакції та друкарні, але „Свобода" хоче подавати більше вісток. На іншому місці була заввага, що в „Юкрейнієн Віклі" присвячується за багато місця спортові. Це так, але є й такі, що нарікають що спортові віддається замало місця .

Побажання, щоб Конвенція долучилася до протесту проти знеславлювання Головного Отамана Симона Петлюри та військ Української Народньої Республіки, слушне й ця справа буде порушена в резолюціях, які ми ще будемо приймати.

Побажання, щоб звільняти старших віком членів від плачення за „Свободу", слушні й вони включені у резолюціях.

Було побажання, щоб збільшити допомогу хворим членам. Це можливе тільки в рямцях того фонду, до якого члени платять по 8 центів. Можна давати тільки стільки допомоги, скільки є грошей у допомоговому фонді. Виглядає, що фонд цей замалий, бо потреби зросли. Тепер є вищий відсоток старших віком членів, як у минулому, яким приходиться давати допомогу.

Щоб утримати „Веселку", ми мусимо затримати резолюцію Вашингтонської Конвенції, яка говорить про збирання добровільних датків на „Веселку". Жертвенність і так впадає. Але інакше не можна буде продовжувати видання „Веселки". Було побажання, щоб усі головні урядовці передплачували „Веселку" для бідних дітей. Побажання шляхотне, але такого не може рішати Конвенція. Крім того, майже всі головні урядовці вже тепер складали свої досить високі датки на фонд „Веселки". Це саме відноситься до працівників головної канцелярії.

Щоб видавати „Трибуну УНСоюзу" також в англійській мові, то треба б прийняти ще одну англомовну редакційну силу до „Юкрейнієн Віклі". А на це нема грошей.

Було побажання, щоб не оголошувати адрес відділових секретарів у „Свободі". Властне, цього дотримувано, хібащо секретар сам написав у якійсь справі й подав до публікації. Покищо ми мусимо оголошувати список делегатів на Конвенцію.

Інформації про нові грамоти, що їх УНСоюз уводить, будуть вислані Відділам у скорому часі. Не легко дістати організаторів. Тоді як є багато праці в економіці країни, то ніхто не хоче ставати організатором, бо він і так добре заробляє. Як людей повідкладано з праці, то вже є більше охочих, але в такій ситуації важче зорганізувати членів. Наші організатори мають обмежене поле діяльности, *порівнюючи з агентами загальних асекураційних спілок, бо вони організують до УНСоюзу тільки українців і інших слов'ян*, а людей іншого походження тільки споріднених із українцями *подружжям*. Тамті агенти не мають таких обмежень.

Було побажання, щоб і в році, в якому має відбуватися Конвенція, Головний Уряд у повному складі відбував свої засідання. Це слушне побажання і його повинна взяти під розгляд Статутова Комісія чергової Конвенції.

Над правильником для Окружних Комітетів УНСоюзу вже іде праця. Д-р Ярослав Падох вже раніше розпочав його випрацьовувати.

Домагання, щоб звіт Головного Уряду для Конвенції виготовляти і в англійській мові, слушне, але воно пов'язане з коштами.

Побажання, щоб організатори були приявними на Конвенції, слушне і його можна буде перевести в життя. (Оплески).

Додатково забрала слово в дискусії над добром організації делеґатка 112-го Відділу, пані Параня Різун, в якому вона висловила побажання, щоб „Свобода" подавала лікарські поради бодай раз на два тижні. Головний редактор „Свободи" п. Антін Драган, запевнив делеґатку, що редакція намагається задовільнити всіх читачів, а тому буде намагатися виконати й це побажння, на скільки обставини на це позволять.

Член Виборчої Комісії, п. Іван Красник, висловив побажання, щоб вже перед Конвенцією була докладно обдумана техніка виборів Головного Уряду, а найважніше, щоб були опрацьовані інструкції для делеґатів, у який спосіб вони мали б маркувати свої бальоти. Ці інструкції треба було б мати виготовлені наперед, щоб Виборча Комісія могла дати надрукувати їх на бальотах. Тоді не було б причини до непорозуміння способу маркування бальотів.

Виконуючий обов'язки предсідника Конвенції, адв. Омар Малицький ствердив, що Виборча Комісія подала звіт своєї праці, а зокрема висліди виборів головних урядовців, але не подала, кого, властне, було вибрано. Тому просить секретаря Конвенції, д-ра Петра Стерча, прочитати імена всіх головних урядовців, вибраних на цій Конвенції. Д-р Петро Стерчо відчитав лісту нововибраних головних урядовців Українського Народного Союзу, а саме:

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

ДМИТРО ГАЛИЧИН — головний предсідник (одноголосно)
ЙОСИП ЛИСОГІР — заступник гол. предсідника (403 гол.)
АННА ГЕРМАН — заступниця гол. предсідника (530 гол.)
ЯРОСЛАВ ПАДОХ — головний секретар (497 гол.)
РОМАН СЛОБОДЯН — головний касир (одноголосно)

ГОЛОВНА КОНТОЛЬНА КОМІСІЯ

ВОЛОДИМИР КОССАР (568 голосів)
ВОЛОДИМИР ГАЛАН (524 голоси)
СТЕПАН КУРОПАСЬ (420 голосів)
ПЕТРО КУЧМА (358 голосів)
ПЕТРО ПУЦИЛО (319 голосів)

ГОЛОВНІ РАДНІ

БОГДАН ЗОРИЧ (543 голоси)
ДМИТРО ШМАГАЛА (482 голоси)
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ (463 голоси)
ТАРАС ШПИКУЛА (425 голосів)
ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ (398 голосів)
ВАСИЛЬ ГУССАР (387 голосів)
АННА ЧОПИК (380 голосів)
АНДРІЙ ДЖУЛА (342 голоси)
ОЛЕНА ШТОГРИН (331 голос)
ВОЛОДИМИР ДІДИК (306 голосів)
МИКОЛА ДАВИСКИБА (273 голоси)
ЯРОСЛАВ ГУК (272 голоси)

Делеґат 414-го Відділу, д-р Юрій Грабович, висловив переконання ,що говоритиме в імені усіх делеґатів з-поза Клівленду, коли зложить щиру подяку братам Союзовцям із Клівленду, на чолі з адв. Омаром Малицьким і п. Дмитром Шмагалою, за дуже тепле прийняття, а зокрема, за дуже старанно підібрану мистецьку частину бенкету. (Оплески).

Предсідник покликав до звіту із своєї діяльности під час Конвенції Пресову Комісію. Від цієї Комісії склала звідомлення пані Марія Шпікула, делеґатка 221-го Відділу й секретарка Комісії, в англ. мові. На внесок делеґата 399-го Відділу, підтриманий делеґатом 379-го Відділу, п. Антоном Збориком, звідомлення прийнято до відома.

Голова Верифікаційної Комісії, п. Михайло Галькевич, подав звідомлення, що Верифікаційна Комісія в міжчасі провірила протоколи з 7-ої та 8-ої сесії і ствердила, що всі записи в протоколі згідні з дійсністю на залі нарад, а тому вносить, щоб протоколи ці прийняти. Внесок підтримали: делеґат 97-го Відділу, п. Василь Сметана, а також делеґати Відділів чч. 20, 272 та 75. Внесок прийнято одноголосно.

Головний Предсідник, п. Дмитро Галичин, на цьому місці забрав слово й сказав, що традиційно кожна Конвенція Українського Народного Союзу закінчує свої наради прийняттям резолюцій і рекомендацій, у яких насамперед висилається привіт Українському Народові та українцям у вільному світі, а також заторкується усі справи життя української спільноти в Злучених Державах Америки й Канаді. Рівно ж висилається привітання урядам обох цих країн, у яких УНСоюз веде свою діяльність. І ця, 24-та з черги, Конвенція повинна прийняти такі резолюції ,які вже опрацьовані. З черги, п. Дмитро Галичин перечитав текст таких пропонованих привітів і резолюцій:

ПРИВІТИ І РЕЗОЛЮЦІЇ

схвалені 24-ою Конвенцією УНСоюзу

XXVI Конвенція Українського Народного Союзу, найбільшої і найстаршої української братерсько-запомогової і суспільно-громадської організації в З'єдинених Державах Америки і в Канаді, що відбулася в місті Клівленді, в стейті Огайо, в тижні від 26-го до 30-го травня, схвалює однодушно такі привіти:

Привіт Українському Народові

XXVI Конвенція Українського Народного Союзу шле братній привіт країні своїх батьків — Україні та її Героїчному Народові, якому в історичній долі припало стояти завжди в першій лінії боротьби за найкращі і найвищі ідеали людства: волю, народоправство, добробут, цивілізацію і мир. Ці високі ідеали обстоює Український Нарід і сьогодні у своїй затяжній, нерівній боротьбі проти комуно-московського ворога людства і його цивілізації. Зібрані на цій Конвенції делеґати понад 72,000 членів УНСоюзу висловлюють свій подив Українському Народові в його боротьбі за волю і незалежність, клонять свої голови перед величністю його жертв у цій боротьбі та прирікають докласти всіх зусиль та робити все можливе, щоб і зі свого боку причинитись до кінцевої перемоги Українського Народу в цій боротьбі, що буде також перемогою наших країн, Америки і Канади, та всього волелюбного людства.

Привіт українцям у Вільному Світі

XXIV Конвенція Українського Народного Союзу вітає всіх своїх членів, як і всю українську спільноту в З'єдинених Державах Америки і в Канаді та всіх українців у Вільному Світі. Високі ідеали волі та її благодійні наслідки в країнах нашого поселення, життя чи народження нехай просвічують нам і заохочують нас до ще більшої праці і ще більших зусиль для закріплення тих ідеалів у наших країнах та для нашої всебічної допомоги, щоб їх здобув собі також і наш все ще поневолений Український Нарід!

Загальні твердження

XXIV Конвенція Українського Народного Союзу з жалем стверджує, що, не зважаючи на всі зусилля та на максимальні вияви доброї волі збоку Америки і Канади й їх союзників, міжнародне положення з вини комуно-московського імперіялістичного ворога людства є дальше докраю напружене та більше, як коли загрожує світові новим воєнним катаклізмом. Одною з головних причин такого розвитку і стану Конвенція вважає податливість вільного світу на всілякі трюки підступної комуно-московської пропаганди, в роді „духів Женеви" і подібних „співіснувальних" акцій, призначених виключно на те, щоб червона імперіялістична Москва могла здобути відповідний час, потрібний її на кращу і основнішу підготову до кінцевої розправи з вільним світом і до остаточного підкорення його своїй диктатурі. Не менш важливою причиною такого стану Конвенція УНСоюзу вважає факт, що цей вільний світ не приділяє належної уваги та не дає заслуженої підтримки визвольним рухам і змаганням поневолених Москвою народів, зокрема визвольним змаганням Українського Народу.

Виходячи з таких заложень і переконань, XXIV Конвенція УНСоюзу виносить такі резолюції:

В американських і канадійських справах

1. Піддержати всіми своїми силами і засобами внутрішню і закордонну політику урядів і народів З'єдинених Держав Америки і Канади, скеровану на закріплення оборонної сили та на збільшення могутности цих наших країн і їхніх союзників;

2. Зокрема піддержувати політику і всі заходи урядів і народів наших країн, що скеровані на посередню чи безпосередню допомогу визвольним змаганням українського та інших поневолених Москвою народів у їхній боротьбі за волю і незалежність, бо їхня перемога в цій боротьбі є рішальна для рятунку всього волелюбного людства перед загрозою комуно-московського імперіялізму, диктатури і рабства.

В українських справах

В цьому 1958-му році вся українська спільнота у вільному світі відзначала врочисто 40-ві роковини славного акту Четвертого Універсалу, яким 22-го січня 1918-го року проголошено незалежність Української Держави. Відзначування цих роковин в З'єд. Державах Америки і в Канаді проходило при активній і часто провідній участі членів УНСоюзу, а теж офіційний орган УНСоюзу „Свобода" і її видання відзначили ці роковини спеціяльними виданнями. 24-та Конвенція УНСоюзу і зі свого боку прилучується до відзначення цих світлих роковин та заявляє свою вірність ідеалам Четвертого Універсалу, бо вони є співзвучні з високими ідеалами Декляраціі Незалежности ЗДА і їх Хартії Прав та відповідають найкращим інтересам не тільки Українського Народу, але й всіх волелюбних народів світу.

Рівночасно Делеґати 24-ої Конвенції УНСоюзу клонять свої голови перед величністю жертв, які Український Нарід приніс і приносить у боротьбі за здійснення тих ідеалів, за свою вільну, ні від кого незалежну Самостійну Соборну Українську Державу. Зокрема клонять свої голови перед мученицькою смертю мільйонів жертв зорганізованого Москвою голоду в 1933-му році, сумні 25-ті роковини якого саме тепер українці згадують. Приявні на Конвенції Делеґати так само клонять свої голови перед смертю героїв і символів української боротьби за волю: голови Української Держави та Головного Отамана Військ Української Народної Республіки, Симона Петлюри, 32-гі роковини смерти якого відзначаємо саме в цьому тижні; Командата Січових Стрільців та організатора і провідника українського революційного націоналістичного руху полковника Євгена Коновальця у точно 20-ті роковини його смерти; камандата Української Повстанської Армії та провідника Українського резистану під час і після другої світової війни, генерала Романа Шухевича-Тараса Чупринки в 8-му річницю його смерти. Усі вони, як і безчисленні інші герої українських визвольних змагань, полягли в боротьбі з жорстоким, підступним і безпощадним ворогом. При цій нагоді 24-та Конвенція з цілою рішучістю прилучується до загальних і масових протестів проти знеславлення пам'яти Головного Отамана Симона Петлюри, якого допустились вороги українського визволення, використавши до цього урядову телевізію в Парижі.

24-та Конвенція УНСоюзу далі стверджує, що доля Українського Народу під комуно-московською окупацією не зазнала жадних суттєвих змін, не зважаючи на деякі т. зв. „полегші", та „уступки", що їх в останніх роках нові володарі в Кремлі були змушені признати українському народові. Тому теж 24-та Конвенція не бачить жадних суттєвих причин, що могли б вплинути на зміну відношення до Совєтського Союзу взагалі, і до його народовбивчої і експлуатаційної окупаційної політики в Україні та в інших поневолених Москвою країнах. Тільки розчленування московської імперії та створення вільних і суверенних національних держав на етнографічних територіях всіх народів теперішньої комуно-московської імперії та тюрми народів, включно з російським народом, може звільнити світ від постійної загрози нових воєнних катаклізмів та воєнних нещасть і запевнити йому тривкий та справедливий мир.

У справах американських і канадійських українців

24-та Конвенція УНСоюзу з признанням стверджує, що останні роки принесли нові досягнення і успіхи на всіх ділянках життя і змагань американських і канадійських українців. Ці успіхи і досягнення замітні одинаково, як в їхній участі в житті і розвитку їхніх країн, зокрема в Канаді, де українець з роду зайняв високий пост федерального міністра держави, побіч важливих інших постів в адміністрації країни, як і у своїх зусиллях допомогти визвольним змаганням народові України. Конвенція висловлює окреме признання та підтримку національним політичним репрезентаціям, як: Українському Конґресовому Комітетові Америки та Комітетові Українців Канади, харитативній централі Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові, науковим інституціям Науковому Товариству ім. Шевченка і Українській Вільній Академії Наук в обидвох країнах та всім багатьом іншим організаціям й інституціям, які працюють для добра своїх країн та для допомоги у визволенні свого українського народу. Здаючи собі справу з рішальної ролі, яку грає в житті кожної національної спільноти Церква, 24-та Конвенція, зокрема, закликає своїх членів держатись вірно своєї Церкви та своїх релігійних традицій, і піддержувати їх всіми засобами.

Читання резолюцій переривано бурхл. оплесками, а по його закінченні, делеґат 146-го Відділу, п. Підперигора Іван, подав внесок, підтриманий делеґатами Відділів чч. 137 і 133, щоб усі резолюції та рекомендації прийняти повстанням з місць. Внесок прийнято одноголосно повстанням з місця та оплесками.

На цьому місці, делеґат 399-го Відділу, п. Іван Красник, подав внесок, підтриманий п. Василем Сметаною, делеґатом 97-го Відділу ,щоб приступити до останньої точки нарад Конвенції ,а саме: закриття Конвенції. Внесок прийнято одноголосно.

Пан Дмитро Шмагала, в ролі голови Підготовчого Конвенційного Комітету, висловив подяку всім делеґатам, які висловилися прихильно про підготовчі праці його Комітету й запевнив, що його Комітет зробив усе можливе, щоб упримнити побут делеґатів у Клівленді й, запрошуючи відбувати Конвенції і надалі в Клівленді, запевнив, що Союзовці в Клівленді й у майбутньому будуть докладати всіх зусиль до успішности цієї частини Конвенції. (Оплески).

Адв. Омар Малицький склав подяку за співпрацю під час його виконування обов'язків предсідника Конвенції. Рівно ж другий заступник предсідника Конвенції, д-р Василь Палідвор, подякував за діловість делеґатів у нарадах.

Предсідник Конвенції, п. Йосип Лисогір, виголосив своє кінцеве слово, у якому склав свою щиру подяку членам Президії Конвенції за співпрацю, а зокрема, усім делеґатам, які так уважно підходили до праці Конвенції, які з такою уважністю слідкували за справами, дискутованими під час нарад, і які так ретельно виконували свої функції делеґатів постійною приявністю на залі нарад. Ця постійна приявність указувала на факт великого почуття відповідальности делеґатів за рішення Конвенції, відповідальности перед своїми Відділами за їх участь і перед суспільством. Окрему подяку склав п. Йосип Лисогір Головному Екзекутивному Комітетові та Підготовчому Конвенційному Комітетові за їх старанне підготування Конвенції, зокрема Екзекутиві за раніше надрукувані звіти, що заощадило дуже багато часу Конвенції; дальше членам Статутової Комісії, а зокрема її голові, п. Богданові Зоричеві, за підготову змін і додатків до статуту, а далі членам Верифікаційної Комісії, Виборчої Комісії, Комісії Просьб і Скарг, усім дверникам і членам Пресової Комісії за їх працю під час Конвенції. Предсідник Конвенції закликав делеґатів, щоб вони повертали до своїх Відділів з тим духом, що панував на Конвенції, духом кращого розвитку УНСоюзу у найближчих чотирьох роках.

Головний Предсідник, п. Дмитро Галичин, пригадує, що деякі делеґати закликали інших складати свої датки на Український Народний Фонд при інкасі діст. Завважує, що на попередніх двох Конвенціях делеґати склали на УНФонд більше ніж було ухвалено самою Конвенцією із народного фонду УНСоюзу на потреби УККА. На останній Конвенції збірка від делеґатів дала біля 4,000 долярів. Рівно ж завважує, що перший даток склала делеґатка 36-го Відділу, пані Софія Гунька. Під час виплати діст буде збирати датки на Український Народний Фонд УККА пані Марія Шпікула.

Головний Предсідник завважив, що останньою справою Конвенції, що її ще треба виконати перед замкненням, є присяга нового Головного Уряду. Він просить секретаря Конвенції, д-ра Петра Стерча, щоб прочитав імена й прізвища вибраних членів Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії та Головних Радних, а заразом просить їх уставитися на подіюмі у читаному порядку. Заразом просить найстаршого віком приявного на Конвенції делеґата, п. Осипа Коцовського з 106-го Відділу, щоб заприсягнув його, Головного Предсідника, а вже відтак він переведе присягу інших членів Головного Уряду.

Після прочитання імен і прізвищ членів головного уряду, вони увійшли на президіяльне підвищення і вставилися у прочитаному порядку. Пан Осип Коцовський прочитав приписаний статутом текст присяги, а за ним повторить пан Дмитро Галичин. Відтак вже заприсяжений Головний Предсідник у подібний спосіб заприсягнув усіх інших членів Головного Уряду разом. Під час присяги всі делеґати та гості стояли, підкреслюючи тим велику святочність акту присяги.

По закінченні присяги, пан Осип Коцовський висловив свою велику вдячність Богу, що дозволив йому діждатися цього моменту, в якому на нього припала велика честь прийняти присягу Головного Предсідника УНСоюзу.

З черги, Головний Предсідник, п. Дмитро Галичин, у своєму заключному слові висловив подяку членам Президії Конвенції, пп. Йосипові Лисогорові, адв. Омарові Малицькому та д-ру Василеві Палідворові за ведення нарадами і допильнування високопроцентової приявности делеґатів на залі нарад. Окрему подяку склав секретарям Конвенції, пп. д-ру Петрові Стерчові та адв. Володимиру Т. Дармопраєві за виконування їх важливих обов'язків.

Кінцеве слово гол. предсідника Д. Галичина

В дальшому п. Дмитро Галичин звернувся окремим словом до делеґатів, сказавши: „Тут, у Клівленді, вже відбулися дві Конвенції УНСоюзу історичного значення. Якою буде записана ця Конвенція, буде залежати від Вас, Делеґати й Делеґатки і від Вас, Головні Урядники, якою працею ми всі разом викажемося в наступних чотирьох роках. Український Народний Союз апелює до Вас, щоб Ви роз'їхалися додому, до своїх Відділів і громад, із думкою про добро УНСоюзу та про організування все нових і нових членів. Але ж Ви виконуєте в своїх громадах не лиш Союзову працю, але й громадську роботу. Цього року почали ми святкувати 40-ліття Української Державности відзначенням 40-річчя Четвертого Універсалу. Ці наші святкування ми ще не закінчили. Перед нами ще *відзначення Листопадового Зриву*, до активної участи якого я Вас усіх закликаю, щоб і ці святкування випали величаво. Беручи участь у цього рода праці, Ви зможете сказати, що Ви також вірно виконуєте свої обов'язки супроти Українського Народу, супроти ідеалів волі й незалежности України. За ці ідеали ми й надалі будемо продовжувати боротьбу при допомозі Українського Народного Союзу та інших організацій, до яких в першу чергу належить Український Конґресовий Комітет Америки.

Дякую Вам за Вашу співпрацю і довір'я та бажаю Вам, щоб Ви у доброму здоров'ю вернули до своїх домів і продовжували з успіхом свою працю". (Довготривалі оплески).

Новообраний Головний Секретар, д-р Ярослав Падох, висловив свою вдячність за прихильність до нього і запевнив делеґатів, Головну Екзекутиву та головних урядовців, що посвятить усі свої сили, якими його Бог наділить, для Українського Народного Союзу. У дальшому д-р Я. Падох ствердив, що він „увійшов до УНСоюзу тому, що від самого початку повірив, що УНСоюз є стрижнем усього українського життя на американській землі. Так як Христос сказав колись, що на Петрі побудує Церкву Свою, так і на Українському Народному Союзі спирається доля української спільноти в Америці". Далі сказав д-р Я. Падох: „*Хто складає присягу вірности Українському Народному Союзові, той складає присягу, що буде працювати і вірно служити для всіх членів в УНСоюзі*: для тих наших піонерів, які поклали основи під УНСоюз і розбудували його, для тих, що недавно приїхали на цю американську землю, змушені покинути свою любу рідну землю, і для тих, які вже родилися в З'єдинених Державах і Канаді й кріпко тримаються свого українського пня. Бо ж не штука любити Україну для тих, які родилися в Україні й там виростали та виховувалися, але штука бути вірним Україні й Українському Народному Союзові для тих, які ніколи не були в Україні й не набиралися там духовим добром того краю, як це робить наше молоде покоління".

„Ми далі будемо працювати як одна дружня громада спільними силами в розбудові УНСоюзу. Будемо старатися зробити ще один крок вперед у здійснюванні наших ідеалів, у приверненні самостійности Українській Соборній Національній Державі, щоб історія могла занотувати ,що й УНСоюз уклав у її будівництво свій твердий камінь", — закінчив д-р Я. Падох.

Нововибрана Заступниця Головного Предсідника, пані Анна Герман, забрала також слово й подякувала за вибір і пообіцяла, що буде працювати якнайкраще для УНСоюзу, по змозі її сил.

Предсідник Конвенції, п. Йосип Лисогір, дякує також за його вибір на пост Заступника Головного Предсідника та просить православного священика, о. Степана Галича, щоб відмовив молитву на закінчення Конвенції, а делеґатів відспівати український національний гимн після молитви.

Високопреподобний о. Степан Галич відмовив на закінчення Конвенції таку молитву:

„Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

О, Милосердний на небесах Боже, складаємо Тобі подяку за благословіння Твої, що їх зсилаєш на нас, і нашій країні, в якій живемо. Ми дякуємо Тобі за свободу думки, свободу вислову її та за змогу величати Тебе.

Дякуємо Тобі за Твою велику ласку, що дозволила нам провести цей тиждень у спільній праці для добра й розвою нашої організації та винести в братній-дружній згоді й порозумінні багато важливих постанов. Кінчаючи ці наші наради, прохаємо Тебе, дай нам силу духа і тіла перевести в життя ці наші постанови, спрямовані на добро Українського Народного Союзу, Українського Народу та на Твою славу.

Великий Боже в небесах! Зсилай Твоє благословіння цим слугам Твоїм, що взяли на себе відповідальність провідництва в нашій організації. Дай їм силу й любов у серцях, надхни їх до великих діл у їх задумах! Хорони й веди їх і нас милосердям Твого святого Духа, щоб сталась воля Твоя.

Вертаючись додому, молимо Тебе, о Боже, дай нам зрозуміння жити в згоді з усіми людьми. Пошли нам невпинну свідомість нашої відповідальности супроти всього людства. І, дай нам бути скромними перед Тобою, так, щоб ми завжди були свідомі, що наша доля в Твоїх руках. Амінь."

Всі делеґати спільно відспівали „Ще не вмерла Україна . . .", після чого, точно в год. 12:30 вполудне, дня 31-го травня 1958, Предсідник Конвенції проголосив Конвенцію закритою.

Додаток до протоколу

Крім тринадцятьох сесій нарад, в рямцях 24-ої Конвенції відбуто делеґатами відвідини в Українському Культурному Городі міста Клівленд у пополудневих годинах третього дня нарад, тобто в середу 27 травня 1958. Того ж дня в 6-ій год. увечері розпочався конвенційний бенкет, що тривав до 10:30 увечері, після якого продовжувано розривкову частину Конвенції танцювальною забавою.

Бенкет відкрив коротким словом голова Конвенційного Комітету, головний радний Дмитро Шмагала, українською мовою, а Заступниця Головного Предсідника в її ролі заступниці голови Конвенційного Комідету, пані Ґеновефа Жеребняк, англійською мовою привітала гостей. Функції товстмайстра виконував Заступник Головного Предсідника, адв. Михайло Пізнак. Головним і єдиним промовцем в українській мові був Головний Предсідник, п. Дмитро Галичин. Головним промовцем в англійській мові був Сенатор Злучених Держав із стейту Небраска, Роман Грушка. Рівно ж промовляв на бенкеті мейор міста Клівленд, А. Селебріз, якого представив член міської ради м. Клівленд ,адв. Іван Білинський, який також прочитав спеціяльну резолюцію, якою міська рада вітає Український Народний Союз. Резолюцію вручено Головному Предсідникові, п. Дмитрові Галичину. Пан Михайло Задерецький склав привітання від імені мейора міста Парма, який не міг прибути особисто.

У мистецькій частині бенкету виступали: співак Володимир Баранський та його дружина, співачка Шарлота Ордассі-Баранська з Метрополітен Опери в Ню Йорку; сольова танцюристка Зоряна Кавка; клівлендські хори, а саме „Дніпро" під орудою проф. Садовського та „Гомін" під орудою проф. Барнича; та клівлендські танцювальні групи Пласту й СУМА.

Цей протокол виготовлено на основі стенографічних записок секретаря для української мови та нотаток секретаря для англійської мови.

Згідність записів у цьому протоколі з ходом нарад Конвенції стверджуємо нашими власноручними підписами:

Д-р Петро Стерчо, — Український секретар Конв. і делеґат Відділів 113-303

Адв. Володимир Т. Дармопрай — Англомовний Секретар Конв. і делеґат 153-го Відділу

КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ АСОЦІЯЦІЇ

В залях Конвенційного Голу в Филаделфії відбулась в днях 18 — 21-го серпня чергова, 95-та річна Конвенція АМВА. Вона стягнула до міста Братньої Любови коло 3,500 учасників, себто членів цієї професійної організації та запрошених гостей, що прибули до цього старого пенсилвенійського городу з усіх закутин Північної Америки, Полудневої, Азії, Австралії, Африки та Европи. Коли зважити, що всіх ветеренарних лікарів на терені ЗДА налічують коло 17 тисяч враз з Канадою, то скількість приявних американців на тій Конвенції була дійсно імпонуючим явищем, бо чужинців не могло бути більше ніж 100 до 150. В програмі Конвенції були організаційні справи, вибір нової екзекутиви, інших органів управління АВМА, наукові звітування, телевізійні демонстрації, розривкові імпрези, бенкети, прийняття, тощо.

Відкриття відбулось офіційною частиною, що в ній були, згідно з американською традицією, такі частини, як інвокація пастором одної з протестантських церков, привітання Конвенції посадником міста, головою Жіночого Допоміжного Комітету та св'яточні промови.

Вступну, програмову промову виголосив президент-елект д-р Р. Е. Ребрасір, що з'ясував потребу достосування навчання ветеринарної науки до технологічного розвитку сьогоднішніх часів. Опісля розділено нагороди, що їх за заслуги в різних ділянках ветеринарної служби одержали: генерал Джеймс А. МекКаллам (нагорода АВМА), професор Ф. Краль (нагорода Гейнс), д-р Гері В. Шенінг (нагорода 12-го Міжнародного Конгресу), д-р Честер А. Менті (нагорода Борден) та панна Грейс Е. Фейнеллі (нагорода за людяну поведінку). Ця мала дівчинка вратувала та зберегла життя багатьом безхатним та хворим пташкам, собакам, котам та кріликам. Вона теж зібрала найбільше оплесків признання. Наприкінці св'яточної сесії промовляв визначний член Американської Медичної Асоціяції, д-р Джеймс З. Аппел, хірург і практикуючий лікар, що говорив про вплив сьогоднішніх соціяльно - економічних умовин на виконування практики в медицині. Він позитивно висловлювався про т. зв. „треті партії", що сьогодні, враховуючи пацієнта і лікаря, зумовляють успішне лікування хворого. Він очевидно мав на думці різні роди медичного забезпечення, фаховість медичної обслуги та вільність медичної професії, що в сьогодішних часах зросли в силу та стали отою „третьою партією". Цей промовець недвозначно висловився проти т. зв. „соціялізації" медицини.

Наукова праця Конвенції проходила в слідуючих секціях: загальної практики, публічного здоров'я, недуг малих тварин, наукового досліджения, птахівництва, хірургії та положництва. В загальному вислухано 103 доповіді та оглядано чимало практичних демонструвань на телевізорах, уставлених у викладових залях. Як доповідач в секції птахівництва, з українців виступав автор цього звідомлення, який говорив про „Ролю допоміжних речовин у збільшенні імуноченної дії вбитих вакцин проти азійської чуми".

В рамах Конвенції уряджено виставку, що її спонзорували наукові інституції, державні агенції та приватні, комерційні фірми. Ці останні приготовили велику виставку ветеринарних продуктів, ліків та інструментів. В загальному участь взяли 85 компаній, що примістили експонати в 109 відділах - склепиках.

На три дні перед початком Конвенції екзекутива й Палата Делегатів АВМА нараджувалися в справах фінансових, законодатних проєктах та плянах на будуче. Цю важливу але тиху працю проводжено в 25 різних комісіях.

Промовляючи до делегатів, управнених до голосування членів Американської Ветеринарної Асоціяції (АВМА), уступаючий президент д-р В. В. Армистед зі стейту Мишиґен заявив, що АВМА, що є професійною, а не юнійною організацією, мусить сповнити важні функції в житті цієї країни. Вона має стати не монополією її членів, а має плекати та піддержувати ветеринарну професію для загального добра і користи всіх громадян.

На президента Асоціяції обрано д-р С. Ф. Шайді, со є заслуженим суспільним діячем на сході ЗДА та є ветеринарним директором фармацевтичної фірми „Смит, Клайн і Френч". Слідуюча Конвенція АВМА відбудеться в 1959 р. в Кензас Ситі в полученні з Панамериканським Конгресом Ветеринарних Лікарів.

В цьогорічній Конвенції взяла участь і група, українців, ветеринарних лікарів, що є членами професійного товариства „Об'єднання Американсько - Українських Ветеринарних Лікарів в Америці". Приявні на святочній сесії та нарадах поодиноких секцій були доктори: Теодор Мамчур, Франц Наумик, Роман Яців, Василь Пшик, Ярослав Гелега та Євген Гіль.

Група українських учасників конвенції АМВА

95-та Конвенція АВМА була доказом поважного зросту цієї організації в усіх її галузях та збільшення її значення в суспільно - економічному житті країни.

Д-р Євген Гіль
Стація для досліджування захворінь свійських тварин.
Белтсвил, Мериленд

ЗМАГАННЯ ЗА „ТАК" І ЗА „НІ"

(Закінчення зі стор. 2)

розв'язує нова конституція і де Голь справу Альжиру чи не розв'язує? Нова система — здібна вона припинити війню в Альжирі чи ні? Ось питання, що може мати найбільше значення у виборах.

Саме на цій проблемі грає ліва опозиція, зложена з некомуністів. Найвизначнішою особою серед цієї опозиції є безперечно Мендес-Франс. На його пресовій конференції було кількасот журналістів. Він запропонував створити коаліцію прихильників „ні".

В його аргументації важливі дві речі: 1. якщо де Голь досі не розв'язав питання Альжиру, то це значить, що він залежить від ащанАльоіс Альжиру, і нема ніякого вигляду на те, щоб він з тієї залежности визволився; 2. відкинувши конституцію де Голя в референдумі 28-го вересня, слід у листопаді провести вибори конституанти, яка виробить нову конституцію, що була б дійсно зміною режиму. Ці аргументи подані в такому загальному сосі: пропонована де Голем конституція нічого не змінює, бо не прийшло ніякої зміни людей — при владі тепер всі попередні прем'єри, які самі опинились в руках альжирських колоніялістів, що готові затискати демократію і продовжувати війну в Альжирі. Весь референдум відбувається в атмосфері залякування, мовляв, коли провалити де Голя, то обов'язково прийде військова диктатура.

Не можна сказати, що концепція Мендес-Франса дуже світла в порівнянні з концепцією уряду де Голя. Вона сперта також на неґації попереднього стану. В своїй позитивній частині має вона зміну виборчої системи за англійським зразком і переговори з альжирськими націоналістами. Це важливі справи, але ж ще не пересуджують висліду їх, і тому важко собі уявити, щоб маса пересічних французів, яка не хоче війни в Альжирі, але й не хоче втрати його, пішла б проти вже готового проєкту де Голя, підпертого його безперечно великим авторитетом у самій Франції і поза її кордонами.

Проєкт нової конституції не дає ясного образу майбутнього, не дає образу розв'язки проблем, що викликали кризу 13 травня. Але все ж виглядає, що ця конституція буде прийнята. Хібащо переважить бажання кожного француза мати своїх синів удома, а не в Альжирі.

О. Д-вич

З МОСКВИ ВИДАЛИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

Москва. — Рой Ессоян, 39-річний кореспондент пресової агенції Associated Press у Москві від грудня 1955 року, дістав повідомлення від совєтської влади, що протягом тижня має покинути Совєтський Союз за „порушення приписів цензури". Здогадуються, що ця репресія стрінула американського кореспондента за його статтю, в якій він згадав, що згода Хрущова на передачу справи Середнього Сходу Об'єднаним Націям — це його політичний відступ. Московський цензор двічі переривав Ессоянові передавання телефоном тієї статті. Ессоян цього тижня виїздить з Москви з дружиною і двоїма дітьми до Західньої Німеччини. Він вже був кореспондентом у Китаю.

Замість квітів на домовину, бл. п. ИГОРЧИКА СУСЛИ зложили на поміч українським дітям в Австрії, слідуючі особи:

І. й Я. Федороньки	$ 5.00
Андрій і Марія Г.	5.00
Я. і Б. Жеребецькі	5.00
І. й О. Голинські	5.00
М. Шиманська	5.00
Н. і В. Шусти	5.00
Д. і М. Стахові	5.00
С. й І. Козаки	5.00
О. й о. Я. Шусти	5.00
А. і М. Зелики	5.00
І. Голуб	1.00
Збірка серед дітей (залишилося з вінка)	4.50

Гроші відіслано до Українського Комітету в Австрії на руки о. Івана Дашковського в Зальцбурґу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Твін Ситі, Мінн.

Громадський хор „Дніпро"

На терені „Твін-Ситі" — Міннеаполісу і Сен Полу нараховується тепер 6 українських церков: 4 православні й 2 католицькі. Кожна з них, включно з маленькою карпатською церквою, яка щойно кілька років тому перейшла від російської до української православної дієцезії, — має свій хор, свого диригента. Ці хори цілком задовільно виконують своє почесне завдання — прикрашують Служби Божі хоровим церковним співом.

Але ні один з цих хорів, навіть найбільші з достатньою кількістю співаків, не міг і не може, попри всі зусилля та майстерність диригентів, — гідно репрезентувати наше українське хорове мистецтво назовні. Виступи тих хорів перед американцями не стояли на такій височині, на якій міг би стояти виступ постійного громадського хору з добре засвоєним співаками репертуаром світських пісень. Навіть при відзначенні тих чи інших пропам'ятних національних дат кожний з церковних хорів „Твін-Ситі" конче потребував посилення його певною кількістю співаків з інших хорів. Створювалися під керівництвом того чи іншого з наших диригентів тимчасові хори для конкретно окресленої мети — переведення певного Свята. По Святі хор переставав існувати. І знову аж до наступного Свята ми мали лише церковні хори. Надходила пропам'ятна дата і знову в поспіху переводилося 2 чи 3 співанки „з'єдиненого" хору, а потім хор зову розлітався . . . З'єдиненими ці тимчасові хори академін були переважно лише своєю назвою. До складу їх входили, як основа, співаки саме того з церковних хорів, до якого належав диригент, і додавалося лише по кілька співаків з інших хорів. За короткий час вони не могли у повній мірі достосуватися до „чужого" диригента, а диригент до них. Вивчення світських пісень переводилося в поспіху, і їх співаки ніколи не опановували в такій мірі, як систематично вивчені церковні.

Створення постійного громадського хору, до складу якого увійшли б всі бажаючі в ньому співати українці з усіх церковних хорів „Двін-Ситі", — було пекучою і невідкладною, але на жаль не розв'язаною проблемою протягом кількох останніх років.

Після успішного переведення Свята 40-ої річниці суверенности УНР (підписання губернатором стейту вперше в історії Міннеасоти декларації про відзначення Дня української незалежности) Міннеаполіський відділ УККА поставив завдання — створити нарешті постійний громадський хор „Твін-Ситі"

18-го лютого Управа відділу УККА скликала сходини співаків хору Свята державности. Всі присутні висловилися за негайне створення постійного громадського хору, як незалежної від будь-якої громади чи організації одиниці. Одноголосно обрано тимчасовий організаційний комітет на чолі з п. інж. Іваном Яновичем. Комітетові було так само одноголосно доручено — запросити до диригування громадським хором протодиякона о. Миколу Бриня і негайно по його згоді керувати хором розпочати запис до хору бажаючих співаків.

Відділ УККА зробив лише поштовх. Решту довершили 3 основні чинники: Поперше — прагнення всіх співаків ко к о н с труктивної громадської діяльности, їхнє ентузіястичне завзяття, добре розуміння ними значення громадського хору для гідної репрезентації нашого хорового мистецтва, їхня самопосвята, крім церковних співанок, відвідувати щотижня і співанки громадського хору, інколи їдучи автом чи автобусом 10 і більше миль лише в один кінець. Подруге — невичерпна енергія, організаційний хист та вмілість і ділoвість членів управи хору, в першу чергу і у найбільшій мірі голови хору п. інж. І. Яновича, Потретє — сполучення високого рівня музичної, теоретичної і практичної, вправности з тактовністю, вмінням поводитися зі співаками, вмінням достосуватися до співаків і достосувати їх до себе — властиві диригентові о. М. Бриневі.

Все це разом і зумовило успіхи хору. Не справдилися, оперті на сумному досвіді останніх років, пророкування, що, мовляв, і цей хор розлетиться. Хор не тільки не розлетівся, але за неповні 8 місяців свого існування зцементувався, зміцнів, зріс з 27 співаків напочатку березня до 68 співаків. Між співаками й диригентом увесь час зберігаються якнайкращі взаємовідносини. Співанки хору, який обрав собі назву „Дніпро", відбуваються щотижня і їх відвідує пересічно дві третини співаків, з яких більшість працює, інколи й тяжко. Хоч співанки переводяться лише в Міннеаполісі, співаки хору з Сен Полу їх відвідують не гірше за міннеаполіських, доводячи тим самим, ліпше всіх резолюцій, своє глибоке ним зацікавлення і водночас єдність громадського життя Міст Близнюків. Хор має вже свій власний статут, базований на статуті хору „Думка" (Н.Й.).

Склад хору справді соборницький. У ньому є репрезентанти всіх закутків наших земель, всі ґенерації нашої еміграції, включно з третім поколінням, народженої вже в Америці молоді. Є в ньому і старші, з посрібленим волоссям, і молодші й наймолодші.. Так само у його складі можна знайти представників усіх наших політичних течій Разом тепер у хорі нараховується 39 співаків з православних і 29 з католицьких українських громад „Твін-Ситі".

26-го жовтня Український громадський хор „Твін-Ситі" „Дніпро" виступає перед українською спільнотою з своїм першим концертом. Все промовляє за те, що він буде вдалий. Хор, безперечно, складе іспит своєї зрілости!

Бажаємо від щирого серця якнайкращих успіхів „Дніпрові".

Василь Домбровський
Микола Дербуш

● У Західній Німеччині арештували 38-річного Роберта Шнайдера, який з помічною фальшивих документів дістав становище старшого лікаря-психіятра в новій західньо - німецькій армії при екзамінації рекрутів. Виявилось, що Шнайдер взагалі не є лікарем, не має високої освіти і відсидів півтора року в'язниці в Австрії за обманства.

Українець делеґатом Канади в Міжн. Науковому Центрі

Мюнхен. — На 6-ому Міжнародкому Конґресі Назвознавства, що відбувся в Мюнхені в вересні ц. р., обрано делеґатом Канади на трирічну каденцію в Міжнародному Центрі Ономастики в Лювені (Бельґія) проф. д-ра Яр. Рудницького з Манітобського університету. Проф. Рудницький взяв участь у згаданому конґресі як представник Манітобського університету й канадійських наукових організацій — Канадійської Лінґвістичної Асоціяції, Канадійської Асоціяції Славістів і УВАН (Канада), які він очолює під теперішню пору. Крім нього в конґресі взяли участь з українців д-р Г. Наконечна й мґр. В. Мацяк. На конґрес прибуло понад 500 делеґатів з 30 країн. Черговий конґрес рішено відбути в 1961 році в Флоренції (Італія).

Інформаційна Аґенція ЗДА збільшує свою культурну програму

Вашинґтон. — Директор Інформаційної Аґенції ЗДА Джордж В. Аллен у своєму піврічному звіті Конґресові вияснив, що ним керована аґенція збільшує свою культурну програму, щоб впродовж довших змагань в цьому напрямку створити краще зрозуміння цієї країни закордоном. „Наша інформаційна програма, казав Аллен, робить великий вклад до того, щоб збудувати кращі взаємини з іншими народами, послуговуючися працею багатьох років." Директор аґенції повідомив, що його програма обіймає не тільки музику, мистецтво і театр, але також і виховні процеси цієї країни, демократично - політичні інституції, соціяльні звичаї, релігійні зацікавлення і практики та наші осяги, здібності і відповідальність як держави. Аллен повідомив, якими способами Інформаційна аґенція ЗДА буде здійснювати цю свою поширену програму.

Сен. МекКлеллен вимагає, щоб Гоффа зрезиґнував

Вашинґтон. — Голова сенатської комісії, яка досліджувала надужиття в робітничих організаціях, сенатор демократ Джан Л. МекКлеллен заявив, що „інтереси чесного юніонізму вимагають, щоб голова Міжнародного Братства Шоферів Джеймс Р. Гоффа негайно зрезиґнував із свого становища, а як він цього не хоче зробити, то члени цієї спілки повинні його до цього змусити. Сенатор МекКлеллен закінчив 7-тижневе слідство в справі надужить Гоффи і сказав, що „Гоффа є тим пістряком", який поширив корупцію, панування насильства в проводах робітничих організацій. Добродійні фонди Спілки Шоферів під проводом Гоффи виносили велику суму 7,000,000 долярів, але господарка цими фондами була злочинна, їх позичали ґанґстерам і ракетерам, давали на інвестиції до тих підприємств, які були під зарядом приятелів Гоффи. Сенатор МекКлеллен боїться того, щоб робітничі спілки не здобули влади над економікою країни, бо Гоффа недавно заявив, що його спілка шоферів може „ліквідувати торгівлю країни," якщо цього захоче. Ця погроза сама в собі є небезпечна, а коли ж вона виходить із уст такої особи, як Гоффа, то небезпека набирає великих розмірів.

● У столиці Індії, Ню Делі, вперше за час існування індійської держави незалежний кандидат, підтримуваний комуністами, виграв у виборах до вищої палати парляменту, так зв державної ради, перемігши кандидата керівної Конґресової партії.

✝

З Волі Всевишнього,
відійшов від нас у вічність,
після короткої серцевої недуги,
в суботу, 20-го вересня 1958 року,
на 73-му році життя,

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ і НЕВІДЖАЛУВАНИЙ
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО,

бл. п. Сильвестер
КАРАТНИЦЬКИЙ

суддя в Кутах, Станиславові і у Львові,
уроджений в Солукові, пов. Долина — Україна.

ЗАУПОКІЙНИЙ ПАРАСТАС і ПАНАХИДА — в ПОНЕДІЛОК, 22-го і ВІВТОРОК, 23-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — о год. 8-ій вечора, в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОНИ відбудуться в СЕРЕДУ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — є год. 9-ій рано, з пох. заведення П. Яреми, до церкви св. Юра в Ню Йорку і на кладовище Оливна Гора в Ню Йорку.

Рідних, Друзів і Знайомих просять молитися за душу Покійного,

горем прибиті:

СТЕФАНІЯ — дружина
ЛІДІЯ, д-р БОГДАН і д-р ЗЕНОН — діти
ЛЕОНТІЙ КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ — зять
ЛЮБОМИР і АДРІЯН — внуки

✝

Ділимося сумною віісткою
з колишніми учнями Української Реальної Гімназії
в Ляндсгуті, Німеччина,
що дня 17-го вересня 1958 року
помер невадійно,
НАШ НЕЗАБУТНІЙ ПРОФЕСОР,

бл. п. д-р МИХАЙЛО РАБІЙ

Шановній Родині Покійного Професора, висловлюємо глибоке співчуття.

КОЛИШНІ УЧНІ ГІМНАЗІЇ
в ЛЯНДСГУТІ

Спорт

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ПЕРШЕНСТВО УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ ТА ЗА МАНДРІВНІ НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, УПРАВИ „СОЮЗІВКИ" ТА РЕДАКЦІЇ „СВОБОДА"

В днях 30, 31 серпня та 1 вересня 1958 р. Карпатський Лещетарський Клюб в Ню Йорку улаштував уже втретє тенісові змагання у поодинокій грі чоловіків за мандрівну нагороду Українського Народного Союзу, та у поодинокій грі жінок за мандрівну нагороду Управи „Союзівки" на новопобудованих кортах „Союзівки". Цьогорічні змагання були водночас змаганнями за першенство Української Спортової Централі Америки і Канади у вище згаданих конкуренціях. Як нова конкуренція — відбулися по раз перший змагання у поодинокій грі сеньйорів за мандрівну нагороду редакції „Свобода".

До змагань зголосили спортові Товариства рекордове число змагунок та змагунів. „Леви" — Шикаґо 5 змагунів; „Львів" — Торонто, Канада 3 змагунки, 6 змагунів; „Січ" — Нюарк 2 змагунів; „Сокіл" Сиракюзи 6 змагунів, 1 сеньйор; „Союзівка" — 1 змагунка, 7 змагунів, 1 сеньйор; УСК — Ню Йорк 2 змагунів; „Черник" — Дітройт 4 змагунів; КЛК — Ню Йорк 2 змагунки, 13 змагунів, 3 сеньйори. — Разом зголошено 6 змагунок, 45 змагунів та 5 сеньйорів.

У проводі змагань були пп.: Богдан Рак — головний суддя та провідник змагань, Олег Лисяк — заступник головного судді та провідника змагань, Ярослав Бурбелло — секретар, Михайло Яримович — скарбник, Володимир Шарко — господар.

Суддями на змаганнях були: п. Олег Лисяк, п. Тарас Грицай та змагуни, що брали участь у змаганнях.

В суботу 30 серпня о год. 3 по полудні по відіграні американського й українського гимну та піднесенню національних прапорів і прапорців поодиноких спортових товариств головний касир УНСоюзу п. Роман Слободян офіційно відкрив змагання. Від УСЦАК-у вітав коротким словом змагунок і змагунів п. Тарас Грицай. Крім вище згаданих на відкритті були представники управи „Союзівки" п. Данило Слободян та п. В. Квас.

Приречення чесного та згідного з приписами змагу зложили: від змагунок п. Оля Дигдалевич КЛК минулорічний переможець у жіночій конкуренції та п. Грицай Петро „Леви", минулорічний переможець у першенствах УСЦАК.

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ:

Поодинока гра чоловіків — елімінаційна рунда:

Шаран Роман, Сокіл — Сплавник Петро, Січ	6:0; 6:1
Шиприкевич Петро, КЛК — Гончаренко А., Союзівка	6:1; 7:5
Миколенко Микола, Черник — Купчинський Ю., КЛК	6:2; 6:2
Бартошик Михайло, Сокіл — Слупчинський О., КЛК	6:1; 6:2
Форович Зенон, Леви — Винник Василь УСК	6:3; 6:0
Бонтабік Федір, Сокіл — Федорика Дам'ян, Союзівка	6:0; 6:0
Шипула Роман, Львів — Яримович Михайло КЛК	6:0; 6:0
Воробкевич Л., Черник — Черняхівський О., Союзівка	6:0; 6:0
Прончік Александер, Союзівка — Возняк П., Львів	6:2; 6:1
Пацук Андрій, КЛК — Комарницький Роман УСК	6:1; 6:2
Кучинський Борис, Союзівка — Мороз Ярослав, Львів	2:6; 6:2; 6:2
Караліика Юрій, Січ — Заклюцький Орест, КЛК	6:3; 6:4

ПЕРША РУНДА:

Годів Юрій, Черник — Ломага Юрій, КЛК	6:1; 6:0
Каратницький Богдан, КЛК — Шаран Роман Сокіл	6:2; 6:1
Драч Зенон, Львів — Шиприкевич Петро КЛК	6:0; 6:0
Миколенко Микола, Черник — Іваник Волод., Львів	6:4; 6:3
Бартошик Мих., Сокіл — Пацлавський Нестор, КЛК	6:0; 6:0
Форович Зенон, Леви — Шпічка Володимир, Сокіл	6:3; 6:2
Бонтабік Федір, Сокіл — Ломага Мирослав КЛК	6:3; 6:4
Савчак Юрій, Союзівка — Конач Василь, Леви	6:4; 6:3
Ступницький Теодор, Сокіл — Шипула Роман, Львів	10:8; 6:0
Воробкевич Леонід, Черник — Мазяр Степан, Львів	6:1; 6:2
Король Ю., Черник — Прончік Александер, Союзівка	6:2; 6:4
Дубляниця Роман, Леви — Пацук Андрій КЛК	8:6; 6:2
Шиян Мих., КЛК — Кучинський Борис, Союзівка	3:6; 6:4; 6:0
Довбуш Ярослав, Сокіл — Караліика Юрій, Січ	6:2; 6:0
Соколовський Вол., Леви — Шпікула Тарас Союзівка	6:0; 6:1
Грицай Петро, Леви — Богачевський Ігор, КЛК	6:0; 6:4

ДРУГА РУНДА:

Годів Ю., Черник — Каратницький Б., КЛК	6:3; 6:3
Форович З., Леви — Бартошик М., Сокіл	6:2; 6:0
Миколенко М, Черник — Драч З., Львів	6:4; 4:6; 6:2
Савчак Ю., Союзівка — Бонтабік Ф., Сокіл	6:4; 3:6; 6:4
Воробкевич Л., Черник — Ступницький Т., Сокіл	6:3; 7:5
Король Ю., Черник — Дубляниця Р., Леви	6:0; 6:2
Довбуш Я., Сокіл — Шиян М., КЛК	6:2; 6:2
Соколовський В., Леви — Грицай П., Леви	4:6; 6:2; 6:1

ЧВЕРТЬФІНАЛ:

Годів Ю., Черник — Миколенко М., Черник	4:6; 6:3; 6:2
Форович З., Леви — Савчак Ю., Союзівка	6:2; 6:4
Король Ю., Черник — Воробкевич Л., Черник	6:2; 6:4
Соколовський В., Леви — Довбуш Я., Сокіл	6:2; 6:4

ПІВФІНАЛИ:

Годів Юрій, Черник — Форович Зенон, Леви	6:0; 6:4
Король Юрій, Черник — Соколовський Волод., Леви	6:2; 6:3

ФІНАЛ:

Король Юрій, Черник — Годів Юрій, Черник	6:4; 6:1

Поодинока гра жінок:

Стецик І., Львів — Шумська, Львів	6:0; 6:0
Могильницька, Львів — Купчинська І., КЛК	6:4; 6:3

ПІВФІНАЛ:

Стецик І., Львів — Дигдалевич, О., КЛК	6:3; 6:2
Душник М., Союзівка — Могильницька, Львів	6:2; 6:1

ФІНАЛ:

Стецик Ірина, Львів — Душник Марія, Союзівка	6:0; 6:2

У розгрині за третє та четверте місце:

Дигдалевич О., КЛК — Могильницька Т., Львів	4:6; 6:3; 6:2

У змаганнях сеньйорів за мандрівну нагороду редакції „Свобода", які не входили до першенств УСЦАК-у змагались Ракочий — „Сокіл", „Сиракюзи", Павлічка — „Союзівка", Лисяк, Захарків і Стецьків КЛК. У фіналі Ракочий Роман переміг Стецькова Євгена 6:2; 6:4.

Проголошені змагання юначок та юнаків не відбулись, бо не було досить охочих, так, що уфондовані одноразові нагороди редакцією „Український Віклі" залишаються на наступаючий рік.

В понеділок 1 вересня о год. 12 вполудне закінчено змагання розданням нагород та грамот.

Переможець у конкуренції чоловіків Король Юрій — „Черник", Дітройт одержав мандрівну нагороду Українського Народного Союзу, одноразову нагороду Української Спортової Централі Америки і Канади уфундовану д-ром В. Вітковським та грамоту УСЦАК-у.

Ірина Стецик — „Львів", Торонто, Канада, одержала мандрівну нагороду Управи „Союзівки", одноразову нагороду Української Спортової Централі Америки і Канади уфундовану д-ром В. Соколовським та грамоту УСЦАК-у.

Переможець у конкуренції сеньйорів п. Роман Ракочий — „Сокіл" Сиракюзи одержав мандрівну нагороду редакції „Свобода" та грамоту КЛК.

Душник Марія — „Союзівка" і п. Годів Андрій „Черник" Дітройт одержали грамоти УСЦАК-у за другі місця і Стецьків Євген КЛК грамоту КЛК.

Цьогорічні змагання зібрали увесь український тенісовий актив і були дуже добрим переглядом наших сил. Вони виявили дуже великий поступ наших змагунок і змагунів і стояли як на наші відносини на високому спортовому і джентельменському рівні.

Дуже відрадним і потішаючим явищем є те, що на 45 стартуючих у конкуренції чоловіків було 17 змагунів у віці до 20 літ або дещо понад. Це є величезний крок від минулого року і що найважніше, що саме ця молодь зарепрезентувалася як найкраще під оглядом спортовим. Доказом цього — у чвертьфіналах найшлося 6 змагунів понижче 20 літ а лише 2 змагуни старші від них. На змаганнях кидалась у вічі також перевага змагунів з округи Захід над округою Схід та над Канадою. Велику, але рівночасно дуже приємну несподіванку, зробив цього року „Черник" з Дітройту, який прислав на змагання 4 змагунів (усі понижче 20 літ) і всі вони закваліфікувались до чвертьфіналів, елімінуючи по дорозі добрих і досвідчених змагунів Сходу чи Канади. Якщо брати їх як цілість, то дружина „Черника" була найсильніше і найбільш вирівняна. Відразу можна було пізнати солідну підготову до змагань.

Змагуни „Левів" з Шикаґо зарепрезентувались уперше на „Союзівці" також добре, не могли одначе дорівняти „Черникові". Про інші спортові Товариства можна сказати тільки те, що не видно було по змагунах, з дуже малими вийнятками, відповідної заправи та підготовки. Якщо наші спортові Т-ва візьмуть собі приклад з „Черника" і зорганізують нашу молодь, що ітересується і грає теніс, у тенісові секції, та уміло їх попровадять, то ми можемо мати надію, що вже в найближчих кількох роках будемо мати змагунів, яких сміло буде можна зголошувати до міжнародних змагань за мистецтво Америки на Форест Гіллс і не треба буде зовсім за них боятися.

Не можна того самого сказати про наше жіноцтво. Вправді змагунки „Львова" з Торонто змагання дуже оживили, але це все замало. Самі числа говорять за себе, 45 змагунів +5 сеньйорів а тільки 6 змагунок. Думаю, що найвищий час, щоб наше жіноцтво більше заінтересувалося таким гарним спортом, яким є теніс і хоча б числом стартуючих доказало, що слова „рівноправність і рівновартість" — це не пусті фрази.

Піонерам нової конкуренції у наших щорічних змаганнях, нашим сеньйорам честь і слава, за їхній боєвий дух, а був він справді і не тільки на словах, але і на ділах. Змагання Лисяк — Захарків 1:6; 9:7; 6:0. Ракочий — Павлічка 8:6! 6:0 доказують, що це не була тільки чиста формальність, але дуже завзята боротьба. Треба сподіватися, що на другий рік вони будуть мати багато більше конкурентів у своїх так гарно започаткованих цього року змаганнях.

На прикінці треба ще раз висловити подяку Українському Народному Союзові не тільки в імені Організаторів змагань — КЛК Ню Йорк, але також від усіх змагунів, які брали участь у змаганнях і які в будуччині будуть брати участь, за побудування нових кортів й Управі Союзівки за гостинність та за поміч в підготовці змагань. Спеціяльна подяка належиться п-ві В. Берізці, який зробив дуже гарні знимки зі змагань і дуже жертвенно та сердечно допомагав у переведенні змагань.

До усіх змагунок і змагунів, які не вийшли переможцями цього року, скажу на прощання: „Невер ґів ап, трай еґен".

Богдан Рак

Ню Йорк, 12 вересня 1958.

● **В Пеорії, Іллиной**, помер на пістряка пастор протестантської церкви 57-річний Ора Е. Спенсер, якому лікарі ще 1-го липня казали, що мусить вмерти. „Я християнин — сказав перед смертю Ора Спенсер своїм парохіянам, — я вірю, що маю несмертельну душу. Я — Боже дитя... Так я навчав і так діяв ціле своє життя".

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 4130, Небезпечна роля.

Трохи згодом капітан промовив голосно до вартового: „Мене тут не буде аж до завтра, так що ви всім заряджуєте...

І велика нагорода чекає на вас, — шепнув він — якщо не будете пильнувати, коли даватимете в'язневі їжу.

В присмерку вартовий нервово приготовляв тубільчу страву. Незабаром буде він на ласці дикуна.